Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 164 (8404). ● 30 август, 1984 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

60 МЕҲНАТ ЮТУҚЛАРИМИЗ— ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент областининг меҳнат коллективлари план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажариш юзасидан социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш саккиз ойлик планини муддатидан илгари 29 августда бажардилар. Ой охиригача планга қўшимча равишда 49 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади. Бу қабул қилинган социалистик мажбуриятдагидан 3 миллион сўмлик кўп демакдир.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ИЛҒОР СОҒУВЧИ ШАРАФИГА

● СЎЗ БИЛАН иш бирлигини таъминлаётган «оқ чашма» соҳибаси Раъно Шаропова ўз қарамоғидаги говмишларни қатъий рацион асосида парваришлаб, шу кунгача ҳар бош соғин сигирдан 2650 килограммдан сут соғиб олиш шарафига муяссар бўлди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 748 килограмм кўпдир. Ўтган куни колхоз сут-товар фермасида унинг шарафига «Меҳнат шуҳрати байроғи» кўтарилди.

Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг сут соғувчиси Р. Шаропова бу йил ўз қарамоғидаги 17 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 4050 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишга аҳд қилган. У эришаётган ютуқлар ана шу мажбуриятнинг шараф билан адо этилишидан далолат бериб турибди.

Илғор соғувчи эндиликда республикамизнинг 60 йиллик тўйи нишонланадиган кунга қадар ўз сўзи устидан чиқиш учун ҳаракат қилмоқда.

З. ТОЖИБОЕВ.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

● ТОШКЕНТ районидаги Ленин номли колхозда картошкадан мўл ҳосил етиштирилди. Кечаги кунга қадар эл дастурхонига пландаги 730 тонна ўрнига 737 тонна маҳсулот тортиқ қилинди. Бу борада хўжаликнинг Муҳаммаджон Иброҳимов, Мастон Шералиева ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалари аъзоларининг ҳиссалари катта бўлди.

Шу кеча-кундузда колхоз картошкакорлари ҳосилдорликни 200 центнерга етказиш мақсадида қолган маҳсулотни ҳам пешма-пеш йиғиштириб олмоқдалар.

Т. ЖЎРАЕВ.

100 МИНГ СЎМГА ЕТКАЗИЛАДИ

ТОШКЕНТ бинокорлик материаллари комбинатида муҳим партиявий топшириқ — меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш ва маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент арзонлаштириш юзасидан бошланган ўзаро меҳнат беллашувлари ўзининг катта самарасини бермоқда. Мусобақада барча цех ва участкалар коллективлари фаол иштирок этиб, юқори натижаларга эришмоқдалар. Айниқса, корхонанинг кенг истеъмол буюмлари цехи ишчилари томонидан бу соҳада амалга оширилаётган ишлар ҳар қачонгидан ҳам унумли бўлаётир.

Ўтган етти ойлик давомида бу пешқадам цех коллективи барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича белгиланган планларни ортиғи билан адо этдилар. Меҳнат унумдорлиги пландан ташқари 1,5 процентга оширилди. Маҳсулот таннархини қўшимча 0,7 процент арзонлаштириш эвазига эса 10 минг сўмликдан зиёд фойда кўрилди.

Ишчилар ўртасида илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш борасида олиб борилаётган тадбирлар қўлга киритилаётган муваффақиятларни янада салмоқли бўлишини таъминламоқда. Зоир Фозилов, Владимир Клиниченко ва Сергей Фотин сингари серғайрат ишчилар қатъий график асосида иш юритиб, кунлик топшириқларни зиёдаси билан бажаришяпти. Бўлинмада бундай ишчилар кўпчиликни ташкил этишади. Уларнинг мардонавор меҳнатлари туфайли ҳозиргача 515 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилди. Бу ўтган ойлар планида белгиланганидан 74 минг сўм кўпдир. Илғор коллектив йил охирига қадар бу кўрсаткични 100 минг сўмга етказишни мўлжалламоқда.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

ПЕШҚАДАМЛАР

● «ЙИЛЛИК план — республикамиз юбилейига!». Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли тўқув цехи комсомол-ёшлари ана шундай шиор асосида унумли меҳнат қилишиб, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқдалар. Айни шу мақсадга қарата ўтказилаётган ўзаро социалистик мусобақа коллектив ишчилари ўртасида тобора кенг қулоч ёймоқда. Унинг самараси туфайли ҳар куни шу ерда 91 минг метр ҳар хил резинка ва тўқув ленталари ишлаб чиқарилаяпти. Ўтган ойлар якунига кўра коллективнинг Ҳасан Мирсаидов бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ишчилари ўзаро меҳнат беллашувининг пешқадамлари деб топилди. Чунки бу бригада тўқимачилари кейинги ойлар давомида кунлик нормаларини 1,4 ҳисса ортиғи билан адо этиб, фақат аъло сифатли маҳсулотлар тайёрладилар. Бригаданинг Мовлуда Жамилова, Назира Аъзамова, Муқаддас Аҳмедова ва Васила Пиримова сингари пешқадам ишчилари коллектив ютуғига муносиб ҳиссаларини қўшишди.

С. СУЛТОНОВ.

ЭЗГУ НИЯТ ЙЎЛИДА

—ХЎЖАЛИГИМИЗНИНГ 2 минг тонналик юбилей йили хирмонида бизнинг ҳам муносиб ҳиссамиз бўлади,— дейди Коммунистик районидаги Карл Маркс номли колхоз 7-бригадаси бошлиғи Ортиқ Беков. — Шу мақсадда 77 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олишни мўлжаллаганмиз. Айни пайтга қадар амалга оширган ишларимиз ваъдага яраша бўлди.

Дарҳақиқат, бригада коллективи барча майдонларда мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил тўплашга эришди. Эндиликда асосий эътибор пайдо бўлган ҳосил тугунчаларини тўла сақлаб қолишга, экинларни қондириб суғоришга қаратилмоқда. Шу билан бир қаторда ғўза қатор ораларига ишлов бериш ишлари комплекс равишда давом эттирилмоқда.

Т. ЗОКИРОВ.

СЎЗ—ТАЖРИБАКОРЛАРГА

ВАЪДАМНИ БАЖАРАМАН

Ҳар бир киши ўз олдига аниқ мақсад қўйиб меҳнат қилади. Бир неча йилдан буён сут соғувчилик қилиб келаётган бўлсам доимо сигирлардан 5 минг килограммдан сут соғиб олишни ният қилардим. Бу йил бир қатор ҳамкасбларим қатори ана шу маррани эгаллашга аҳд қилдим. Албатта, сўз билан марра эгалланиб қолмайди. Бунинг учун ҳалол, сидқидилдан меҳнат қилиш лозим.

Умуман колхозимизда жамоат чорвачилигининг жадал ривожланиб бораётганлиги мени қувонтирмоқда. Сир эмас, бундан тахминан 4—5 йил муқаддам фермамиздаги қорамоллар жайдари, маҳсулдорлиги паст эди. Раҳбарларимизнинг, мутахассисларимизнинг қолаверса, бизнинг меҳнатларимиз туфайли моллар насли йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Биз асосан сигирларнинг районлаштирилган, қора-ола зотлиларини кўпайтиришга асосий эътиборни қаратмоқдамиз. Бунинг самараси ҳозирнинг ўзидаёқ кўринмоқда. Ҳар бир сигирдан сут соғиб олиш бўйича ўтган йили районда хўжаликлар ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқдик.

Бунда ўзимнинг ҳиссам борлигидан чексиз фахрланаман. Албатта, ҳали бу соҳада колхозимизда жуда кўп иш қилиниши керак. Энди моллар туёғини кўпайтириш ва наслини яхшилаш билан биргаликда чорвачиликни комплекс механизациялаш борасида белгиланган тадбирларни амалга оширишни тезлаштириш бош вазифа бўлиб турибди. Ана шунда биринчидан, қўл кучи камаярди. Иккинчидан, соғувчиларимиз 40—50 бош сигирни соғиш имкониятига эга бўлардилар.

Ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида юқорида айтганимдек, шахсан ўзим қарамоғимдаги говмишларнинг ҳар биридан 5100 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилганман. Ўз сўзимнинг устидан чиқиш учун бутун имкониятларимни ишга солмоқдаман. Сигирларни зооветеринария қоидалари асосида парвариш қилиб, кунига 12—13 килограммга етказиб сут соғиб оляпман. Бунда молбоқарларимиз ҳам менга яқиндан ёрдам беришяпти. Ҳамкасбларим Муборак Ёрматова, Иноят Абдуқулова, Малика Ғуломовалар ҳам республикамизнинг юбилейига муносиб меҳнат совғалари билан боришга аҳд қилишган, бир сўз билан айтганда, коллективимизнинг ҳар бир аъзоси элимизга кўпроқ ва сифатлироқ чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаяпти.

У. ЭРКАБОЕВА,
Пискент районидаги Свердлов номли колхоз сут соғувчиси.

«ЯНГИ АНГРЕН ГРЭСида... ҚУВВАТЛАР ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛСИН»

(«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари»дан).

30 СЕНТЯБРЬ. БУ АНИҚ!

ЯНГИ АНГРЕН ГРЭСИДА БИРИНЧИ ЭНЕРГОБЛОК ИШГА ТУШИРИЛИШИГА БИР ОЙ ВАҚТ ҚОЛДИ

ОҲАНГАРОН — АНГРЕН автомагистрали бўйлаб ҳаракат қилаётган юк машиналарининг деярли ҳаммаси Аҳчнга бироз етмай чапга бурилиб кетади. Йўлнинг ўша томонига назар ташлашингиз билан вазият ойдинлашади: гигант иншоот кўзга ташланади...

...Объектда иш қайнайди. Бугун жума. Қилинган ишлар ҳақида ҳисобот, йўл қўйилган камчиликлар учун жавоб бериш куни. Ҳафтанинг ҳар жума куни Янги Ангрен ГРЭСи қурилиш штабининг йиғилиши ўтказилади. Унда бош пудратчи билан бирга барча ёрдамчи пудратчи ташкилотларнинг раҳбарлари, вакиллари қатнашишади. Муайян участка бўйича тайёрланган оператив ҳисобот ўқиб эшиттирилади. Сўнг бу объект учун масъул бўлган коллектив вакили туриб, ишларнинг бориши ҳақида қисқа ва аниқ маълумот беради. Камчиликлар, айбдор коллективлар, шахслар юз-хотир қилмай қаттиқ танқид остига олинади.

Штаб йиғилишини олиб борувчи аёл, КПСС XXVI съезди делегати, Янги Ангрен ГРЭСи қурилиш бошқармасининг бошлиғи муайян коллектив номи тилга олиниши биланоқ вакил ёки раҳбарни турғазиб, бунинг сабабларини сўрайди... Камчиликларни бартараф этиш учун муддат берилади: бир ҳафта, бир ой эмас, бир кун, жуда чўзилса — уч кун. Ирина Алексеевна Шигильчева ишни тезлаштираётганларга аёлларга хос мулойимлик билан миннатдорчилик эълон қилаётганда ҳам, қолоқларни кескин танқид қилаётганда ҳам принципиал йўл тутаётганлиги, вазиятга холис баҳо бераётганлиги ҳеч кимда шубҳа қолдирмайди.

— Ҳозир камчиликларни хаспўшлаб, қусур уйдан чиқмасин қабилида иш тутадиган пайт эмас, вазиятга тўғри баҳо бериш керак,— И. Шигильчева ўтган галги штаб йиғилишида ён дафтарида қайд этилган қолоқлар номини санайди-да, сўзида давом этади.— Бугун ҳаммаси графикка тушиб олишган. Ҳозир объектни худди старт чизиғига келтириб қўйилган ракетага қиёслаш мумкин. Образли қилиб айтганда кемани қуриш, созлаш, синаш ишлари қилиб бўлинди. Фақат старт тугмасини босиш имконини берадиган айрим ишларни поёнига етказиш керак. 30 сентябрга қадар. Чунки, шу куни нурхонамиздан дастлабки киловатт электр қуввати тарқала бошлайди. Биринчи энергоблок наъра тортиб, ишга тушади.

Нурхона қурилиши эгаллаган бир неча гектар территорияда ҳақиқатан ҳам меҳнат симфонияси тинмайди.

Владимир Сарри етакчилигидаги «Средазэнергомонтаж» вакиллари фаолият кўрсатаётган бош корпусда ҳам, қозонхона ва турбина йиғиш участкаларида ҳам, Оҳангарон каналидан бу ерга сув қувури ўтказиш билан банд бўлган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бунёдкор Мирзақул Азимов бошчилигидаги комплекс бригада меҳнат қилаётган участкада ҳам—ҳамма-ҳамма ерда ишчиларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Нурхонада амалга оширилаётган ишлар, қийинчиликларни енгишда қўл келаётган тадбирлар, турдош корхоналардан фарқли ўлароқ бўлган янгиликлар ҳақида чуқурроқ маълумот олишга ошиқамиз. Бу борада қурувчиларнинг ўзидан ҳам яхшироқ ёрдамчи топилмаслиги аниқ. Шу боисдан уларнинг ўзларига бирма-бир сўз берамиз.

А. КУКАРСКИЙ,— «Гидромонтаж» участкасининг мастери:

— Оҳангарон магистрал каналидан нурхона томон қувурлар ётқизилаётганини кўрганлар баъзан таажжубланиб қўйишади. Уларнинг ҳайратланишларига сабаб бор, албатта. Кўп ҳолларда бу ерда турбиналар сув кучи билан юрадиган ГЭС эмас, иссиқлик ёрдамида ҳаракатга келадиган ГРЭС қурилаяпти-ку, сувнинг нима кераги бор, деб савол беришади. Жуда тўғри савол. Лекин ҳамма гап шундаки, сувсиз энергоблок турбиналари ҳаракатга келмайди. Гарчанд ГРЭС кўмирнинг иссиқлиги билан ишласа-да, бунинг учун сув иситилиши ва буғ ёрдамида турбиналарни ҳаракатга келтириш зарур. Шу боисдан ҳам каналдан 3500 метр узунликдаги 800 миллиметр диаметрдаги темир-бетон қувурлар ГРЭС градирняси (сув совутгичи)га келтирилмоқда. Бу ишлар В. Хрупов бошчилигидаги тажрибали монтажчилар бригадасига топширилган. Вазифа қанчалик масъулиятли ва мураккаб эканлиги ҳақида ортиқча гапиришга ҳожат ҳам бўлмаса керак. Ахир бундай иншоот ўзига хослиги ва республикада илк бор барпо этилаётганлиги сир эмас. Лекин биринчи энергоблок ишга туширіладиган кунга бир ой вақт қолган шу пайтда бир неча метр қувур ётқизиш керак. Шундай экан, бу участка «Стартга тайёрмиз!» деб биринчи рапорт бериши аниқ.

А. БЕЛАНОВ, — турбина цехи бошлиғи:

— Бугун-эрта ишга тушадиган нурхона қўл меҳнати талаб этиладиган қатор жараёнлар автоматлашгани, рационал ишлаши ва энг муҳими — атроф-муҳитни ифлосламаслиги билан ажралиб туради. ГРЭСнинг дудбўронини меҳнат, вақт, маблағ сарфлаб 330 метр баландга кўтариш шартмиди? Албатта! Ҳамма нарса инсон учун, инсон саломатлиги, бахт-саодати учун эмасми! Шу боис ҳам кўмирни ёқиш натижасида ҳосил бўладиган тутунни тортиб, уни 330 метр баландга чиқариб ташланади. Лекин тутуннинг ҳам тутуни бор. Қурилмалар заҳарли газларнинг 95 процентидан кўпроғини ушлаб қолади. Бу рақам ишимиз сифатига қараб юксалаверади. Лекин у 99 процентни ташкил этишига ҳеч шубҳа йўқ. Фикримни тасдиқловчи кунлар жуда яқин. Ўша кунларда барча монтажчилар «Ана, айтмаганмидик!» деб фахрланишларини жуда-жуда истар эдим.

Л. КАН,— 2-механизациялашган уйсозлик колоннаси қурувчиси:

— Гарчанд бу ерда меҳнат қилаётган қурувчилар нафақат республикамиз, балки иттифоқимизнинг турли бурчакларидан келган бўлишига қарамай ҳозир ўзларини ГРЭСнинг ҳақиқий эгасидек ҳис қиладиган бўлиб қолишди. Қурувчилар туфайли Тошкент области харитасида янги шаҳарча номи пайдо бўлди. Нурчилар уни Нуробод деб атадилар. Эндиликда шаҳар уларнинг жонажон масканларига айланди. ГРЭС қурилиши учун ишчи кучи ўта зарур бўлган бир пайтда объектда эрта тонгдан кечгача меҳнат қиладиган азаматлар учун уй-жойлар зарур эди. Лекин уй-жой қурилиши учун атрофдан, ташқаридан яна ҳашарчиларни, одамларни, қурилиш ташкилотларини сафарбар этиш инсофдан бўлмасди. Имкониятга қараб аввалига битта, сўнг яна уйлар қурдик. Вақт ўтиши билан мактаб, магазин, боғчалар пайдо бўлди... Ўтган йилнинг ўзида шаҳарчада 17 минг 500 квадрат метр саҳнли уй-жойлар ўз эгалари ихтиёрига топширилгани кишини қувонтирмайдими! Шу йилнинг ўтган даврида 8600 квадрат метрга яқин саҳнли квартираларда ҳовли тўйлари нишонлангани-чи! Ҳозир 116 квартирали бино қурилишида ГРЭСдаги сингари иш қизғин. Ғазалкент механизациялашган колоннасининг В. Балакин бригадаси монтажчилари ва Л. Васильева бригадаси сайқалчиларининг қўли-қўлига тегмайди. Улар Нуроботдаги 30-сон билан юритиладиган 116 квартирали бинонинг биринчи блокини қуриб бўлишди. Бу яна 40 оила квартирали бўлади, демакдир. Унинг яна бир блоки сентябрда, учинчи блоки эса 7 ноябрга фойдаланишга топширилиши керак. Шундан сўнг Нурободга келаётган почталар адресида 31-уй белгиси ҳам қўйила бошланади.

Х. АШИРҚУЛОВ,— Янги Ангрен ГРЭСи қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи:

— ГРЭСда кичик ёрдамчи ташкилотлардан ташқари 18 та ихтисослашган ёрдамчи пудратчи ташкилот фаолият кўрсатаяпти. Юзга яқин корхона ва ташкилотлар зарур материаллар таъминотчисига айланган. Икки оғиз сўз билан айтганда — иш қизигандан ҳам қизиган пайт. Лекин слесарь Комил Мамажонов, электромонтёр Ҳидир Сориев, Мирзақул Азимов, И. Карнаук, А. Пишулин сингари ўнлаб йигитларимизнинг меҳнат қилаётганида кузатсанг ғайратинг ошади, ҳавасинг келади.

...Олмалиқ ва Ангрендан объектга пайвандчилар учун кислород баллонларда олиб келинарди. Бир-икки марта ана шу баллонлар вақтида келтирилмай ишдаги маром бузилди. Нурчилар бир ҳафтада объектнинг бевосита ўзида баллонларда кислород тайёрлаб берадиган қурилмани ишга тушириб олишди. Ҳозир зарур бўлса кунига 300 баллон кислород шу ернинг ўзида тайёрланади.

Дудбўроннинг ички қисмини монтаж қилиб сайқаллаётган «Союзгидромонтаж» тресги Ўрта Осиё монтаж участкаси коллективи шу боисдан ҳам ишни икки ҳисса тезлаштириб юборди. Айни пайтда дудбўроннинг бир неча метр қисмида сайқаллаш ишларини ниҳоясига етказиш қолди, холос. Г. Шелег раҳбар бўлмиш комплекс бригада уч сменада ишлашга ўтиб олди.

Қозонхонада эса иш янада қизғин. Бу ерда 500, 800 ёки 1000 меговаттли энергоблоклар ўрнатилмайди. Чунки улар қорамой, мазут ва табиий газ ёрдамида ишлайди. Биз эса Ангрен разрези кўмирини асосий ёнилғи базамиз, деб қабул қилганмиз. У ерда ҳам реконструкция авжига минган. Шу беш йилликда кўмир тайёрлаш ўтган беш йилликдагига нисбатан бир неча миллион тоннага орттирилиши ҳам шу туфайлидир. ГРЭСда кўмир билан ишлайдиган 300 меговаттли саккиз блок ўрнатилади. Қозонхонада соатига 9—10 тонна буғ тайёрланади. 550 даражагача кўтариладиган иссиқлик махсус қувурлар орқали 300 атмосфера босими билан турбиналарни ҳаракатга келтиради. Қачон деяпсизми? 30 сентябрда. Бу кун — ГРЭСнинг туғилган кунига айланиши аниқ.

М. МИРАЛИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА:

● (Чапда юқорида) Янги Ангрен ГРЭСининг умумий кўриниши.

● Ишга туширишга ҳозирланаётган биринчи энергоблок (юқорида).

● Иван Брюховицкий (чапда, пастда) бошчилигидаги монтажчилар бригадаси навбатдаги смена олдидан.

В. Портнов фотолари.

ҲАР БИР КОММУНИСТГА ДАХЛДОР

Оққўрғон район корхоналари, ташкилотлари ва хўжаликларида 44 та партия группаси ва 113 та цех партия ташкилоти фаолият кўрсатаяпти. Ҳозир қуйи партия ячейкаларида қизғин дамлар давом этмоқда. Шу кунгача 32 та группа ва 49 та цех партия ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда мингга яқин коммунист иштирок этди. 380 киши ҳисобот докладини муҳокама қилишда қатнашди. Нотиқлар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, ташкилий-партиявий, ғоявий-сиёсий ишларни такомиллаштиришга ёрдам берувчи 52 та таклифни ўртага ташладилар. Партия комитетлари ҳозир бу таклифларни умумлаштириб, ҳаётга татбиқ этиш чораларини кўрмоқдалар.

С. Сегизбоев номли совхознинг 1-бўлими цех партия ташкилоти йиғилиши айниқса қизғин ўтди. Бўлим пахтакорлари бу йил 640 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Шу ерлардан ўтган йили 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олинган эди. Ҳосилдорлик паст бўлганлиги учун ҳам пахта тайёрлаш уч йиллик плани бажарилмай қолди. Йиғилишда коммунистлар ҳисобот даврида йўл қўйилган камчиликларни атрофлича таҳлил қилдилар. Илғор коммунистлар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан участка бошлиғи, район партия комитетининг аъзоси Юсуф Нишонов гектар бошига бу йил 50 центнердан ҳосил олишга бел боғлаганлигини маълум қилди. Бунинг учун ишга ижодий ёндашув талаб этилади. Лекин кўп ҳолларда юқори ташкилотлардан бўладиган турли хил кўрсатмалар деҳқонларнинг режаларини бузиб юборади. Бундан буён ерни ҳайдашдан тортиб, ҳосилни йиғиб олишгача бўлган жараёнларни бажаришни деҳқоннинг ўзига ишониб топшириб қўйиш керак.

Бўлим бошлиғи Х. Абдуқодиров комсомолга партия раҳбарлигини яхшилаш зарурлигини уқтирди. Бўлимда 68 комсомол йигит-қиз меҳнат қилмоқда. Лекин уларнинг активлиги сезилмайди. Совхоз дирекцияси ва партия комитети бўлимда уй-жой, маданий-маиший объектлар қурилишини пайсалга солиб келяптилар. Ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш учун барча шароитлар муҳайё эмас.

Йиғилишда сўзга чиққан ҳар бир коммунист ўзини ташвишлантираётган масалалар устида тўхталди. Звено бошлиғи Б. Икромов терим техникасини барвақт ҳозирлаш зарурлигини уқтирди. У культиваторлар иш органини такомиллаштириш юзасидан ҳам бир қатор таклифларни ўртага ташлади.

Йиғилишда район партия комитетининг биринчи секретари З. Т. Мақсумов сўзга чиқди. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида хўжаликда бажарилиши лозим бўлган вазифалар устида тўхталди.

«Оққўрғон» совхози қуйи партия ташкилотларида ҳам йиғилишлар қизғин бораяпти. Совхознинг 14 та партия группасининг ҳаммасида йиғилишлар ўтиб бўлди. Уларда 56 киши қатнашиб, 36 киши сўзга чиқди. Нотиқлар ўзларига дахлдор соҳаларни ривожлантиришга қаратилган 24 та таклифни ўртага ташладилар. Жумладан, 1-бўлим звено бошлиғи А. Аҳмедов ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, йил бўйи ишлаш учун кучли моторли тракторлар сотиб олиш зарурлигини уқтирди. Автотрактор гаражи коммунистлари эса трактор паркини ремонт қилишни, кўчаларни асфальтлашни, водопровод қувури ётқизишни таклиф этдилар.

Цех партия ташкилотларида йиғилишлар давом этмоқда. Партия ташкилотлари коммунистларнинг йиғилишларда тўла иштирок этишлари устида алоҳида қайғурмоқдалар. Муҳокамада сўзга чиқаётган коммунистлар пахтачилик ва чорвачиликни бутун чоралар билан ривожлантириш зарурлигини уқтирмоқдалар. Ишчилар бу йил ўтган йилдагига нисбатан 15 процент кўп пахта етиштириш, ҳосилдорликни 37 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Олиб борилаётган идеология ишлари мана шу вазифаларни бажаришга қаратилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қўйган вазифалар ҳар бир йиғилишда алоҳида тилга олинмоқда. Куйбишев номли колхоз 1-бригадаси цех партия ташкилоти йиғилишида коммунистлар эътиборни меҳнат интизомини янада мустаҳкамлашга, топширилган иш учун коммунистлар масъулиятини оширишга қаратдилар. Цех партия ташкилотига 1- ва 2-бригада коммунистлари бирлашган. Улар ўн нафар. Ҳар иккала бригада ҳам колхоздаги илғор коллективлардан ҳисобланади. Улар йил сайин топшириқларни ортиғи билан адо этиб келмоқдалар. Юбилей йилида 1-бригада коллективи 80 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 32 центнер ўрнига 42 центнердан ҳосил олишга бел боғлаган. Ҳисобот докладини қилган цех партия ташкилоти секретари Т. Абдусаматов янги марраларни эгаллаш юзасидан ҳар иккала коллектив коммунистлари амалга ошираётган ишлар тўғрисида батафсил тўхталди.

Цех партия ташкилотлари йиғилишини кузатганда ҳисобот докладларида ташкилий-партиявий ва оммавий-сиёсий ишлар етарли даражада талқин этилмаётганлиги сезилмоқда. Бинобарин, КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида омма орасида олиб борилаётган тарбиявий ишлар самарадорлигини ошириш устида алоҳида тўхталиш керак. Қаерда тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган бўлса, ўша ерда хўжалик ишларини бажариш енгил кўчаётганлигини ҳаёт кўрсатиб турипти. Шунинг учун ҳам сўзга чиқаётган ҳар бир коммунист ўз коллективида олиб борилаётган идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларнинг аҳволини чуқур таҳлил қилиши ва конкрет таклифларни ўртага ташлаши керак.

Ж. НОСИРОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

В. И. ЛЕНИН ТЎҒРИСИДА КИТОБ

«Владимир Ильич Ленин тўғрисида хотиралар» учинчи беш томлик нашрининг иккинчи томи босмадан чиқди. Китобхонларнинг кўплаб илтимосларига кўра Сиёсий адабиёт нашриёти бу китобни чоп этди.

Китоб Владимир Ильич таржимаи ҳолининг революциядан илгариги даври — 1891 йилдан тортиб Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасигача бўлган даврни акс эттиради. Большевистик партия атоқли арбобларининг ва Россиядаги ишчилар ҳаракати актив қатнашчиларининг хотиралари китобга киритилган. Булар кўп йиллар мобайнида В. И. Лениннинг бевосита раҳбарлигида революцион иш олиб бориш шарафига сазовор бўлган эдилар.

Мемуарлар доҳий ҳаётининг турли даврларини ва унинг кўп қиррали фаолиятининг турли жиҳатларини ёритади.

(ТАСС).

ЯНГИ ПУНКТ ИШЛАЙ БОШЛАДИ

Тошкент тепловоз депосида локомотивларга комплекс ҳолда диагноз қўйиш пункти ишлай бошлади. Унинг лойиҳасини Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг олимлари ишлаб чиқдилар.

Бу ерда линияга чиқиш олдидан энди ҳар бир тепловоз текшириб чиқилади. Сезгир установкалар тепловоз энг муҳим деталь ва узелларининг ҳолатини синчиклаб текширади. Бу нарса уларнинг муддатидан илгари ишдан чиқишининг, авария вазиятларининг олдини олишга, ёқилғи сарфини камайтириш, сурков мойларини тежашга имкон беради. Масалан, дизель биргина ҳаво трактига диагноз қўйиш йилига 32 минг сўм самара беради. (ЎЗТАГ).

ТАРҒИБ ҚИЛМОҚДАЛАР

«Билим» жамияти район ташкилоти активлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини меҳнат коллективлари ўртасида, турар-жойларда кенг тарғиб қилмоқдалар. Шу кунларда уларни ишчилар, пахтакорлар, чорвадорлар, турли касб эгалари даврасида кўриш мумкин.

«Билим» жамияти область ташкилотининг лекторлари ҳам райондаги корхоналарда, хўжаликларда турли муассасаларда тез-тез бўлиб, ташвиқот-тарғибот ишларини олиб боришяпти. Кейинги кунларда шарқшунослик институтининг илмий ходими Э. Ширинбоев, Тошкент қишлоқ хўжалиги институти фалсафа кафедрасининг доценти Т. Осипова, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг илмий коммунизм кафедраси ўқитувчиси А. Убайдуллаев ва бошқа олимлар бир неча лекция ва суҳбатлар ўтказишди.

МАРРА—6 МИНГ КИЛОГРАММ

«Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг илғор сут соғувчиси Роза Акбарова ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида катта меҳнат ютуқларига эришмоқда. У шу кунгача боқимидаги 21 соғин сигирнинг ҳар биридан 4100 килограммдан ошириб сут соғиб олди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан салкам 550 килограммданга кўпдир.

Социалистик мусобақа пешқадами Роза Акбарова Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда янада катта меҳнат муваффақиятлари учун курашмоқда. У ҳар бир говмишдан 6 минг килограммдан сут соғиб олишга қарор қилган.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Олмазор нон комбинатининг коллективи немис-фашистлар устидан қозонилган ғалабанинг 40 йиллиги шарафига зарбдор ҳафталар ўтказиш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусига биринчилар қаторида қўшилган эди.

Комбинатнинг Чиноз бозори территориясида жойлашган бўлими айни кунларда юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Мусобақа илғорлари — нонвойлардан Қумри Жўраева, Фотима Муллажонова, Дилором Норматова, Турди Турсуновалар кунлик нормаларини 1,5—2 ҳисса адо этиб, ҳаммага намуна бўлишмоқда.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Район марказий қисмига яқин жойлашган Пахтаобод маҳалласида 3 қаватли янги уй фойдаланишга топширилди. Замонавий услубда қурилган, яшаш учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган бу турар-жойга 16 оила кўчиб ўтди. Янги уйни райондаги 6-механизациялашган колонна қурувчилари бунёд этдилар.

Б. ПЎЛАТОВ,
Чиноз районн.

Тошкент тепловоз ремонти заводи коллективи эришаётган муваффақиятларга тажрибали ишчи М. Маманазарова ҳам салмоқли ҳисса қўшмоқда. У ойлик планларини 150 процентдан ошириб адо этиб, графикдан ўзиб ишлаяпти. Моҳир ишчи бу кўрсаткичга вақтдан самарали фойдаланиб, унумли меҳнат қилаётганлиги туфайли эришяпти.

Суратда: илғор бўёқчи, коммунистик меҳнат зарбдори М. Маманазарова иш устида.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари

ТУРМУШЛАРИ ЧИРОЙЛИ

ФАРОВОНЛИК ҳақида гап борганида Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоз раиси Николай Иванович Цой, колхоз партия комитетининг секретари Мирза Сайдазимовларнинг хотиржам, майин чеҳраларига табассум югурди. Кейин хўжаликда ҳар бир оиланинг тўкин ва маданий яшаши учун нимаики зарур бўлса, планли равишда жадаллик билан амалга оширилаётгани, колхознинг иқтисодий ҳамда маданий равнақи партиямиз талаблари асосида юксалаётганлигини бирма-бир ҳикоя қилиб беришди.

— Хўжалигимизда яратилган ҳамма қулайликларнинг асоси — меҳнат,— деди биз билан суҳбатда раис,— ҳаммадан ҳам кўпроқ одамларнинг ишга муносабатини яхшилашга интилаяпмиз. Колхозда истиқомат қилаётган 8 минг аҳолининг мингдан кўпроғи далада ишлайди. Ким билан суҳбатлашманг, томорқасидан ҳам кўра ўз бригадаси ерларига меҳр қўйганлигини, бугунги ҳаётидан мамнунлигини тўлқинланиб гапиради.

Бу бежиз эмас, албатта. Хўжаликда ҳар йили гектар бошига пахта ҳосилдорлиги ўртача 36 центнерни, каноп 165 центнерни ташкил этмоқда. Кейинги йиллар мобайнида чорвачилик ҳам рентабел тармоққа айланди. Колхоз райондаги сердаромад хўжаликлар сафидан ўрин олди. Ҳар бир дала меҳнаткашининг ўртача йиллик маоши, 4,5—5 минг сўмни ташкил этаётир. Эндиликда деҳқонлар оила бюджетидан оқилона фойдаланмоқдалар. Яшаш учун зарур бўлган уй жиҳозлари, замонавий мебеллар сотиб олишмоқда. Дабдабали тўйлар ўрнига камхаражатли, ихчам, сермазмун тўйлар ўтказилаётир.

Колхоздаги 1670 хонадоннинг деярли ҳаммаси водопровод суви билан таъминланган. Табиий газ деҳқон уйидаги юмушларни енгиллаштириб, уй бекаларига қулайлик яратди. Бир неча йилдирки, колхозчилар телевизор ремонти учун ёки кийим-кечак тиктириш, соч олдириш учун шаҳарга қатнашмайди. Хўжаликдаги ҳар бир участкада бундай устахоналар, ательелар мавжуд. Қишлоқ меҳнаткашлари ҳаётида кўзга ташланадиган яққол белгилардан бири ёш авлодга бўлган ғамхўрлик ва меҳрибонликдир. Колхоздаги 6 та ўрта мактабда билим олаётган 2700 нафар ўқувчини меҳнатга тайёрлаш, уларда эстетик дунёқарашни шакллантиришда колхоз правлениеси катта ёрдам кўрсатмоқда. Мактаблар учун ажратилган майдонларда ўқувчилар бригадалари ота-оналаридек меҳнат қилишга ўрганмоқдалар. Кечқурунлари эса уларни клубдаги қўшиқ, рақс, тўқиш, тикиш, каштачилик тўгараклари ўз қучоғига олади. Музика тўгарагида, қобилияти юксак деб топилган болалар эса ўз қишлоқларидаги музика мактабида билим олишни давом эттирадилар.

Кейинги йиллар ичида колхознинг 600 ўринли клуби чинакам маданият ўчоғига айланди. Бунда маданий-маиший ишлар бўйича колхоз раисининг ўринбосари Герман Антонович Соннинг хизмати катта. Унинг ташаббуси билан бу ерда ўнга яқин халқ университетлари ишлаб турипти. Айниқса ота-оналар университети ҳамда «Ҳаёт ва тарбия» деб ном олган университетлар ишидан аҳоли мамнун. Бу университетларда «Сиз янги оила эгасисиз», «Бола бошидан», «Тарбиянинг отаси — меҳнат», «Ветеранлар—фахримиз», «Ҳамма-ҳамманинг орзуси — тинчлик», «Китоб —деҳқон ҳамроҳи» мавзуларида ўтган кечалар колхозчилар турмуш маданиятини юксалтиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Турли касб эгаларидан иборат колхоз «Пякгогм» — «Оқ олтин» бадиий ҳаваскорлик ансамблининг шуҳрати хўжаликдагина эмас, районда ҳам машҳур. Бу йил унинг аъзолари пахта далаларида 70 га яқин концерт кўрсатишди.

Хўжаликда кишилар саломатлигини сақлашга тобора эътибор ортиб бормоқда. Колхознинг хушҳаво табиати бу жойда қатор даволаш муассасаларини жойлаштиришга имкон яратди. Шулардан бири область физиотерапия касалхонасидир. Бу ерда тажрибали бош врач Абдумалик Мажидов бошчилигидаги шифокорлар отряди областимизнинг бошқа колхоз ва совхозларидан келган беморларга ҳам даво бағишламоқда. Шифохонанинг ишга тушганига кўп бўлмаса ҳам унда хизмат қилаётган медицина фанлари кандидати Ғанихўжа Акромхўжаев, Манзура Ҳолмирзаева, Наима Ёқубова каби врачларни, ўн биринчи беш йиллик зарбдори, соғлиқни сақлаш аълочиси Валентина Харлашкони ва жонкуяр ҳамширалар Екатерина Сергеевна Ким, Светлана Васильевна Бобковаларнинг номини колхозчилар ҳурмат билан тилга оладиган бўлиб қолишди. Улар шифохонада даволаш ишларини ташкил этишдан ташқари аҳоли орасида турли касалликларга қарши профилактика тадбирларини амалга оширмоқдалар. Колхознинг қатор участкаларида жойлашган 7 та фельдшер, акушерлик пунктлари ходимлари ҳам самарали ишламоқда.

Колхоз поликлиникасига чиндан ҳам ҳавас қиласан киши. Бу ерда бир смена давомида бирйўла 250—300 беморни назорат қилиш мумкин. Унинг терапия, хирургия, педиатрия, офтальмология, гинекология кабинетлари ва турли лабораториялари мавжуд. Бу поликлиника ҳамда 100 ўринли шифохона медицинанинг энг замонавий жиҳозлари билан таъминланган. Поликлиникада кўп йиллик тажрибага эга бўлган шифокорлар ишлашяпти. Улар айниқса оналик ва болаликни муҳофаза этишга кўпроқ эътибор бермоқдалар.

Область соғлиқни сақлаш бўлими хўжалик меҳнаткашларига ҳар ойда 5 тадан физиотерапия касалхонасидан даволаниш учун путёвка ажратмоқда. Колхоз правлениеси эса санаторий ва курортларда дам олишлари ва шифо топишларини таъминлаётир. Колхоз пионер лагерида ҳар ёз мавсумида 300 дан зиёд бола ҳордиқ чиқараётир.

Маълумки, кейинги йилларда ҳар бир колхоз ёки совхознинг мавқеи унинг спортга бўлган муносабати билан ҳам белгиланмоқда. Колхозда 500 дан ортиқ киши спортнинг ҳар хил турлари билан шуғулланади. Меҳнаткашлар ўзларининг футбол командаларидан айниқса мамнунлар. Команда ўтган йилги ва бу йилги мусобақаларда районда ҳамда областда биринчи ўринларни эгаллади. Футболчи Файзулла Ўрдабоев, шахматчи Валерий Ким, Петр Тен, Ан Алексей, волейболчи Пак Рева, Ким Арсенийлар номи эса колхоз шуҳрати альбомидан ўрин олган.

Колхоз экономикасининг мустаҳкамланиши, турмуш маданиятининг юксалиши кишиларнинг маънавий тарбиясида катта роль ўйнамоқда. Колхозда 14 мингдан ортиқ китоб фондига эга бўлган кутубхона ишлаб турипти. Унда адабиёт кечалари мунтазам ўтиб туради. Ҳар йили бўлиб ўтадиган уч авлод учрашуви колхозчилар ҳаётига янгича мазмун бахш этмоқда. Бу гурунгларда ветеранлар шу колхозда меҳнати билан танилган 21 нафар Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, орден ва медалларга сазовор бўлган 200 дан ортиқ меҳнат ветерани, илғор колхозчилар, фахрий унвонларга эга бўлган кишиларнинг таржимаи ҳоли, меҳнат йўли ҳақида ёш авлодга ҳикоя қилиб берадилар. Ўз навбатида ёшлар оталарининг шонли анъаналарини давом эттирмоқдалар.

Ҳозирнинг ўзидаёқ кўпгина колхозлар ва совхозларда бўлиш кишини қувонтиради,—дейилади КПСС XXVI съезди материалларида.— Шаҳарга хос қулайликлар, қишлоқ ҳаётининг хусусиятлари ва талаблари билан уйғунлашиб кетадиган кенг, ёруғ уйларга кириш жуда ҳам кўнгиллидир. Меҳнатнинг янгича характери ана шундай қишлоқларнинг замонавий турмуши ва қиёфаси социал сиёсатимизнинг ажойиб самарасидир».

Ўтган йилги иш якунларига кўра КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғига сазовор бўлган Свердлов номли колхоз ўзининг социал тараққиёти билан бугунги қишлоқ кўркини кўз-кўз қилмоқда. Бу ерда истиқомат қилаётган меҳнаткашлар ҳаёти эса баркамол кишиларнинг тўлақонли турмуши тимсоли сифатида кишилар дилида ҳавас уйғотмоқда.

Ў. ЭГАМБЕРДИЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.
С. ҲАСАНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ АВГУСТ КЕНГАШЛАРИ

МАСЪУЛИЯТ ВА ТАЛАБЧАНЛИКНИ ОШИРАЙЛИК

ТОШКЕНТ райони халқ маорифчилари бу йилги кенгашларига алоҳида масъуллик ва ижодий кўтаринкилик билан келдилар. Мактабни ислоҳ қилиш борасида қўйилган янги талаблар уларни ҳар қачонгидан ҳам активроқ, ижодкорлик билан ишлашга даъват этмоқда. Педагоглар партия ва ҳукуматимиз кўрсатган беқиёс ғамхўрликлардан миннатдор бўлганлари ҳолда, асосий эътиборни ёш авлодни билимли, меҳнатсевар, касбга меҳр-муҳаббатли қилиб тарбиялашга, уларда сиёсий билимлар ҳамда маънавий гўзалликларни шакллантиришга интилмоқдалар. Мактаблар моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ишни ислоҳот қўяётган талаблар асосида ташкил этиш район маорифчиларининг асосий вазифаси бўлиб қолди.

Кейинги йилларда районда янги мактаблар, қўшимча синф хоналари, буфет ҳамда ошхоналар, спорт заллари, болалар боғчалари сони кўпайди, ўқитувчиларнинг оилавий уй-жой шароитлари яхшиланди. Шу йилнинг ўзида «Тошкент» совхози, Михайловское посёлкасида янги мактаблар, Келес шаҳрида 160 ўринли болалар боғчаси, қад кўтарди. Ўтган ўқув йилида мактаблар учун 80 минг сўмлик ўқув инвентарлари, 45 минг сўмлик кўргазмали қуроллар сотиб олинди. Кутубхоналар фонди яхшиланди.

Районда янги талаблар асосида ўқитувчиларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор берилган. Ўтган ўқув йилининг ўзида 273 нафар педагог, 20 раҳбар ходимнинг малакаси оширилди. Предметлар бўйича 58 та семинар ўтказилди. Район, область, республикада бўлиб ўтган педагогик ўқишларга кўплаб ўқитувчилар жалб этилдилар. Районда метод бирлашмалар иши яхшиланди. «Ҳар бир дарсга — аъло тайёргарлик, замонавий метод ва юксак сифат!» шиори остида ишлаётган бу бирлашмалар ўқитувчиларнинг иш сифатини яхшилашга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Педагогларга кўмаклашиш мақсадида район халқ маорифи қошида метод совет ҳам ташкил қилинди. Натижада ўқитувчилар дарсларининг таъсирчанлиги ортди, баҳолар қўйишда анчагина реалликка эришилди.

Кенгашда докладлар қилган район партия комитетининг биринчи секретари А. Тўрахонов, район халқ маорифи бўлимининг мудири Б. Ҳусановлар ютуқлар билан биргаликда камчиликларни ҳам таъкидлаб ўтдилар. Ҳали қатор мактабларда тарбиявий ишлар кўнгилдагидек эмас. Болаларни касбга ўргатиш, уларга эстетик тарбия бериш, ота-оналар билан ҳамкорлик қилиш борасида анчагина нуқсонлар мавжуд. Район мактабларида ўқитиш кабинет системасида олиб борилишига қарамасдан, ҳали бу соҳада қилинадиган ишлар кўп. Кабинетлар дарсни таъсирчан ўтказиш билан боғлиқ кўргазмали қуроллар, асбоб-анжомлар билан етарли таъминланган деб бўлмайди. Хусусан, 6, 22, 9, 12, 18, 19, 23, 25-мактабларда физика, она тили, рус тили, биология кабинетлари бугунги талабларга жавоб беролмайди. Қатор мактабларда рус тили ўқитилиши ҳам юксак даражада эмас.

Кейинги йилларда ўқувчилар ишлаб чиқариш таълими пухта жорий этилган ва бу борада бир мунча ютуқларни қўлга киритган 14, 18, 27-мактабларнинг иш тажрибасини ўрганишга эътибор берилмаяпти. Ваҳоланки, ўқувчилар бригадалари меҳнатда чиниққан ёшларни тарбиялаш, ишчи ўринбосарларини тайёрлашдаги асосий база ҳисобланади.

Мактабни ислоҳ қилиш тўғрисидаги партия ҳужжатларида куни узайтирилган группаларга алоҳида эътибор берилган. Лекин Тошкент район халқ маорифчиларининг бу борадаги ишларини мақтовга сазовор деб бўлмайди. Группалар ва ўқувчилар сони ортиб боришига қарамасдан ҳали иш сифатида ўзгариш йўқ. Группа тарбиячилигига ўз касбини яхши билмаган педагоглар тайинланиб қолмоқда. Уларда таълим-тарбия ишлари олдиндан белгиланган программа асосида олиб борилмаяпти. Натижада группаларга ўқувчилар кам қатнашмоқдалар. Болаларнинг ота-оналари билан ҳамкорлик ҳам суст. Район маорифчилари ана шу камчиликларни бартараф этган ҳолда, ўз ишларини КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми қарорлари асосида ташкил этишлари, ёш авлодга таълим-тарбия бериш сифатини оширишлари керак.

Кенгашда докладлар юзасидан музокарага чиққан Тошкент район прокурори Э. Азимов, 23-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси К. Алимова, Киров қишлоқ Советининг раиси М. Орифжонов, 6-мактаб математика ўқитувчиси К. Жамолиддинова ва бошқа педагоглар мактабда ҳуқуқий тарбияни йўлга қўйиш, мактаб ислоҳоти билан боғлиқ қатор проблемаларни ҳал этиш, таълим-тарбия самарадорлигини ошириш, меҳнат тарбиясини йўлга қўйишда оталиқ ташкилотлар ёрдамини кучайтириш ҳақида гапирдилар.

Кенгаш қатнашчилари райондаги барча маорифчиларга қарата таълим-тарбия ишларини яхшилаш юзасидан мурожаат қабул қилдилар.

А. ТИЛОВОВ.

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ САМАРАЛИ БЎЛСИН

ҲАР ЙИЛГИ анъанага кўра янги ўқув йили арафасида Коммунистик район халқ маорифи ходимлари ҳам ўтган йилги ишларга якун ясаш, КПСС Марказий Комитети апрель (1984 йил) Пленумининг «Умумтаълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари» ҳақидаги қарор асосида мактабни янада равнақ топтириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш учун ўз кенгашларига тўпланишди.

Кенгаш иштирокчилари ана шу вазифалар юзасидан район партия комитетининг биринчи секретари У. Мирзақулов, район халқ маорифи бўлимининг мудири А. Ажибоевларнинг докладларини тингладилар.

Ўтган йиллар мобайнида Коммунистик районида халқ маорифи анчагина ривожланди. Ўқув самарадорлигини ошириш бўйича бир мунча ютуқлар қўлга киритилди. 17 мингдан зиёд ўқувчи синфдан-синфга муваффақиятли ўтди. Улардан 37 нафари эса ўрта мактабни олтин медаль билан битирди. Қатор мактабларда ўқувчиларнинг фанлардан ўзлаштиришлари ва давоматлари яхшиланди.

Район халқ маорифи бўлими кадрлар билан ишлашга алоҳида эътибор берди. Ўтказилаётган методик-семинарлар, тематик текширувлар бу ишни юқори даражага кўтариш билан биргаликда, илғор педагогларнинг тажрибасини кенг ёйиш, ёшларга эса ўз вақтида методик ва амалий ёрдам кўрсатишни таъминлади.

Лекин районнинг ҳамма мактабларида ҳам ўқувчиларга таълим-тарбия бериш иши бугунги талаблар даражасида деб бўлмайди. Қатор мактабларда дарсларни таҳлил қилиш, ўқув тарбия ишларини мунтазам кузатиб бориш, иш бошлаган ёш педагогларга амалий ёрдам кўрсатишга етарли эътибор берилмаяпти.

Ўтган йили мактабгача тарбия муассасаларида болаларни иссиқ овқат билан таъминлаш, уларнинг саломатлигини мустаҳкамлаш, кенжатойларга медицина хизмати кўрсатиш борасида анчагина камчиликларга йўл қўйилди. Айниқса, куни узайтирилган группалар, тайёрлов синфларида ҳали ишлар талаб даражасида эмас. 8-мактабда бундай группалар режимига умуман риоя қилинмади. Ўқувчилар билан тўгарак ишлари олиб борилмади. Метод бирлашмаларнинг тарбия соҳасида белгиланган планлари қоғозда қолиб кетди. Бундай ҳолни райондаги 26-, 25-, 3-мактабларнинг куни узайтирилган группаларида ҳам кўриш мумкин. Бу группалар раҳбарлари тарбиявий иш планларига эга эмас. Қатор группаларда ҳатто синф журналлари ҳам тутилмаган. Группаларнинг фаолияти мактаблар педагогика Советларида, ишлаб чиқариш кенгашларида муҳокама этилмаяпти.

Докладлар юзасидан музокарага чиққан ўқитувчилар бу йил таълим-тарбия бериш соҳасида масъулиятли давр бошланганлигини, ўқишнинг биринчи кунидаёқ янгича куч-ғайрат ва ижодкорлик билан ишлаш зарурлигини, мактабни ислоҳ қилиш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этишда изчиллик кўрсатиш, партия белгилаб берган программани бажариш ўта муҳим эканлигини таъкидладилар. Мактабларни 6 ёшдан келиб ўқийдиган болалар учун жуда яхши тайёрлаш зарурлигини таъкидладилар.

Ислоҳот юзасидан қилинадиган ишлар кўп. Райондаги миллий мактабларда рус тили ўқитувчилари етишмайди. Баъзи мактабларда ўқувчилар рус тилини яхши ўзлаштириб ололмаяптилар. Бу эса уларнинг олий ўқув юртларига киришларида, Совет Армияси сафида хизмат қилиш жараёнида яққол сезиляпти. Шу муносабат билан рус тили ўқитувчиларининг малакаларини ошириш бўйича ҳам анчагина ишлар қилиниши керак.

Мактабларда тарих, жамиятшунослик, давлат ҳуқуқи предметларини ўқитиш борасида ҳам камчиликлар йўқ эмас. 2-, 12-, 23-, 33-, 35-мактабларда шу фанлар бўйича кабинетлар яхши жиҳозланмаган. Дарсларда кўргазмали қуроллардан етарли фойдаланилмайди. Район мактабларида спорт секциялари, спорт майдончалари, пионерлар уйи, ҳунармандчилик тўгараклари, ижодий клублар иши ҳам талабларга жавоб бермайди.

Кенгашда педагоглар болалар орасида ҳарбий ватанпарварлик тарбиясини кучайтириш, уларнинг ғоявий баркамол, маънавий юксак инсонлар бўлиб камол топиши борасидаги ишларга ҳам алоҳида эътибор бериш зарурлигини таъкидладилар. Сўзга чиққанларнинг кўплари ўқувчилар орасида ташаббускорликни ошириш, «Синфдан — тўғри ишчилар синфи сафига!», «Бутун синфимиз билан она қишлоғимизда қоламиз!», «Чорвадорлар сафига қўшиламиз!», «Бизнинг орзумиз — механизатор бўлиш!» каби шиорлар асосида тарбиявий ишларни кенг қулоч ёйдириш кераклигини қайд этишди.

Н. ШОАБДУРАСУЛОВА.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРИ

Коммунистик меҳнат зарбдори, илғор слесарь Хайрилла Олимжонов Тошкент экскаватор тажриба-механика заводининг ўнлаб пешқадам ишчилари қатори беш йиллик планини 3,5 йилда бажариш юзасидан ўз зиммасига юксак мажбурият қабул қилган эди. Шу кунларда у сўзини шараф билан оқлаб, келаси беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Суратда: беш йиллик зарбдори Хайрилла Олимжонов.

М. Нуриддинов фотолари.

ОПА-СИНГИЛ СУТ СОҒУВЧИЛАР

● Икки ҳамкасб, икки мусобақадош сут соғувчилар — опа-сингил Фарида ва Забиҳа Аъзамоваларни Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхозда жуда ҳурмат қилишади. Бунинг боиси улар ҳалол меҳнатлари билан ҳамиша ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлиб келишяпти. Чунки опа-сингиллар қарамоғларидаги сигирларни қатъий рацион асосида парваришлаб, сутни кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшишяпти. Суратда: Фарида ва Забиҳа Аъзамовалар.

С. ҲОЖИЕВ фотоси.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДА

ҲАР ДОИМГИДАН КЎП

● «Правда» колхози меҳнаткашлари етиштирилган сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. Кунига шаҳарликлар дастурхонига 120 тонна сабзавот, 4—5 тоннадан картошка ва мева маҳсулотлари жўнатилмоқда. Ҳозирга қадар давлат қабул пунктларига жами 6 минг тоннага яқин маҳсулот жўнатилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан 1000 тонна кўпдир.

Етиштирилган ҳосилни ўз вақтида йиғиштириб олишда хўжаликнинг О. Ризаев, К. Икромов, А. Пўлатов сингари тажрибали сабзавоткорлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг коллективлари барчага намуна бўлишяпти. Бу бригадаларда ҳозиргача йиллик планнинг 60—70 проценти миқдорида ҳосил топширишга эришилди.

ТАЖРИБА ҚЎЛ КЕЛДИ

● «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозида қўлланилган янги тажриба катта самара берди. Хўжаликда бу йил 100 гектардан ошиқ майдонда эртаги ва ўртаки картошка экилган эди. Бу майдонлардаги ҳосил йиғиштириб олингач, ерларни нами кетмай туриб чизелланди. Шундан сўнг эгатлар олиниб, экинлар экилди. Бу тадбир шудгорлаш учун кетадиган техника кучи, вақт ва бошқа харажатларни тежади. Энг муҳими чизелланган ернинг унумдор қатлами бузилмай сақланиб қолди. Ҳозиргача 60 гектардан ортиқ майдондаги картошка кавлаб олиниб, кечки экинлар экиб қўйилди.

Совхоз картошкакорлари бу йил давлатга 2 минг тонна картошка сотиш мажбуриятини қабул қилишган. Ҳозиргача топширилган маҳсулот 1000 тоннага яқинлашиб қолди.

СИРА НОБУД БЎЛМАЙДИ

● «Қибрай» совхоз-заводининг 4-бўлимида мева қуритиш ва қоқи тайёрлайдиган цех ишга тушди. Илгарилари хўжаликда етиштирилган давлат стандартига тўғри келмайдиган олма маҳсулотлари вино заводларига юборилар эди. Бундан ташқари кўпчилиги жойида чириб йўқ бўлиб кетар эди. Цех эса бунга чек қўйди. Заха еган, зарарланиб ерга тушган олмалар ва бошқа мева маҳсулотлари териб олиниб, бу ерга келтирилади. Дастлабки ишловдан ўтказилгач очиқ майдонларда қуритилади. Қоқи қилинган ва қуритиб олинган мевалар қиш вақтида овқатланиш шаҳобчаларига юбориш учун махсус омборларда сақланмоқда. Ҳозиргача совхоз заводда 10 тонна олма қоқи тайёрлаб қўйилди.

Ш. ТАЛАЕВ.

БИЛИБ ТАНЛАНГАН КАСБ — БАХТ КАЛИТИ

Инсон борки, орзусиз яшамайди. Айниқса, коммунизм бунёдкорлари бўлган ёшларни эзгу ниятга чорлаш ҳар бир ота-она, шунингдек, устознинг масъулиятидир. «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари»нинг 4-бўлимида «Ўқувчиларни касб танлашга ўргатиш иши такомиллаштирилсин. Бу борада идоралараро кенгашлар, шаҳар ва район комиссияларининг фаолияти кучайтирилсин» деб таъкидланади. Бу муҳим қарорни масъулият билан амалга оширишда ҳар бир ота-она ўз фарзандига ёшлигидан раҳнамолик қилиши, тўғри йўлни белгилаб бериши, қимматли маслаҳатлари билан кўмаклашиши муҳимдир. Акс ҳолда ёшлар орасида беқарорлик, бир неча касбга меҳр қўйиб биттасини ҳам эгаллай олмаслик, оро йўлда қолиш ҳоллари рўй беради.

Бизнинг мамлакатимизда «Касбим-фахрим» деб қувонч билан мардонавор меҳнат қилиб, шуҳрат топганлар каммми? Улар оилаларида ҳам, меҳнат коллективлари орасида ҳам, маҳалла-кўйда ҳам доимо эътиборга лойиқ.

Лекин маслаксизлик билан иш тутганлар ҳам йўқ эмас. Тошкентдаги ярмарка бўйлаб борар эканман, бўйи-басти келишган 30 ёшлардаги бир йигит дўкон ичидан эҳтиром билан салом берди. Эсласам у университетнинг 5-курсида ўқиётганида қўлимизда мактаб практикасини ўтаган талаба экан. Энди эса ўз касби бу ёқда қолиб, осон пул топиш пайида майда-чуйда буюмлар дўконида сотувчилик билан шуғулланяпти. Ахир катта билим даргоҳида беш йил ўқиш унга осон бўлмаган-ку? Давлатимиз унинг камолга етиши учун қанчалаб маблағ сарфлаган-ку. Ихтисос танлашда келадиган киримини, унинг осонлигини ўйлаб иш тутиш ҳар бир ўғил-қизнинг жамият олдидаги обрўсига путур етказади. Давлат олдидаги масъулиятини унутишга олиб келади.

Университетимизда ўқиётган кўпчилик ёшлар билан суҳбатлашганимизда шу нарса маълум бўлдики, уларнинг кўпчилиги танлаган соҳаларини пухта ўрганишга, эзгу ниятларини рўёбга чиқариш борасидаги қийинчиликларни енгиб, илм сўқмоқларидан муваффақиятли ўтишга интилмоқдалар. Лекин айрим студентлар борки, ҳозир юқори курсларда таҳсил кўра туриб, мақсадсиз, истаб-истамай ўқиётганликларини тан оладилар.

«Танлаган факультетингиз сизга ёқадими?» деган саволга бир йигит шундай жавоб беради. Мен университетга, хусусан филология факультетига онамнинг даъвати билан кирганман. Онам «Олий маълумоти бўлмаган

ПЕДАГОГ ЎЙЛАРИ

йигитларга қиз топиш қийин, шунинг учун сен, албатта, олий маълумот олишинг керак», деб туриб олдилар. Мен эса мана, тўртинчи курс талабаси бўла туриб ўқишимни ёқтирмайман. Орзум механизатор бўлиш эди...». Бундай тор доирадаги тушунча бизнинг ҳозирги ёшларимизга ёт бўлиши керак. Бундайлардан истамаган соҳасининг устаси етишиб чиқиши амри маҳол, албатта.

Касб танлашда ҳар бир ёш ўз эҳтиёжидан, билими доираси, малакаси даражасидан келиб чиқиши, энг муҳими элга кўпроқ фойда келтиришини ўйлаб иш қилиши, бунда катталарнинг кўмагига суяниши зарур. Бобокалон шоиримиз, буюк мутафаккир Алишер Навоий ҳам бу фикрни қарийб неча асрлар аввал уқтирган эди:

Нафъинг агар халқингга
бешак дурур,
Билки бу нафъ ўзунгга
кўпроқ дурур.

«Етти ўлчаб бир кес» мақоли касб танлаётган ёшларга ҳам, улар тарбиясига жавобгар бўлган барча кишиларга ҳам тааллуқлидир. Бу ўринда шуни эсдан чиқармаслигимиз keракки, истамаган соҳасига ишга ёки ўқишга киришга ундаш бир ерда қўнимни, ишида унуми йўқ бўлган касб эгалари ва мутахассисларнинг кўпайишига олиб келади.

Фалончи ҳаётда ўз ўрнини топди, деб фахрланиб сўзлашади. Ҳаётдан ўз ўрнини топиш инсон учун катта бахт. Ишчими, олимми, врач ёки ўқитувчими, ким бўлмасин ўз касбини синчиклаб танлаш ва унинг шайдоси бўлиб ишлаш инсонни элга танитади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳмуд Мўйдинов номи бутун республикамиз, қолаверса Иттифоқимизда яхши таниш. Уни шарафли ишчи меҳнати, аниқроғи меҳнат завқидан баҳраманд бўлиб жонбозлик кўрсатиб ишлаш элга машҳур этди.

Афсуски, истамаган соҳасини танлаб қўйиб, ярим йўлга борганда афсусланиб ташлаб кетганлар ёки кеч бўлса ҳам ўзи севган соҳани эгаллаганлар ҳам кўп орамизда. Уч фарзанднинг онаси бўлган С. исмли бир аёл ўзининг врач бўлиш орзусига қарши бориб, ўқитувчилик соҳасини битирган. Бироқ ҳамон оқ халатли шифокорларни кўрганда кўнгли бузилади, афсусланади.

Айрим ёшлар ўрта мактабни етарлича малакага эга бўлмай тамомлайдилар. Кучи етиш-етмаслигини ҳисобга олмай олий билим масканларига йўл оладилар. Буни сезиб турган ота-она, ўқитувчилар тегишли маслаҳатлар бермайдилар. Хом ҳаёл билан бориб, кириш имтиҳонларидан ўтолмай қайтгандан кўра, бирор йил ишлаб, меҳнат стажи орттириш, билимни чуқурлаштириш фойдали эканлигини уқтирмайдилар.

Ёшларимизнинг чинакам иқтидорларига қараб касбга йўналтиришимиз билан уларнинг бахтли келажагини таъминлашимиз мумкинлигини унутмайлик. Шундай йўл тутиш, ҳар бир ота-онанинг, ҳар бир педагогнинг шарафли бурчидир.

А. ҲАСАНОВА,
ТошДУ педагогика кафедрасининг доценти.

ХОТИРА МАРКАЛАРИ

СССР алоқа министрлиги Руминия фашистлар зулмидан озод этилганлигининг 40 йиллигига атаб янги почта маркаси чиқарди. Маркада Руминия социалистик республикасининг давлат байроғи ва Бухарестда совет жангчиларига ўрнатилган ёдгорлик тасвирланган. «Руминия фашистлар зулмидан озод этилганлигининг 40 йиллиги» деган сўзлар маркага ёзиб қўйилган.

Шахтёрлар кунига бағишланган бадиий маркали конверт чиқарилди. Унда эсдалик ёзуви терриконлар ва ер устидаги шахта қурилишлари фонида кўмир ортилган вагончалар тасвирланган. Биринчи даражали «Шахтёрлик шуҳрати» нишони ва лента билан ўралган лавр шохи биринчи планда тасвирланган.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

БАНСКА-БИСТРИЦАДА ТАНТАНАЛИ МИТИНГ

БАНСКА-БИСТРИЦА, 28 август. (ТАСС). Бугун бу ерда меҳнаткашлар ва ёшларнинг Словакия миллий қўзғолони 40 йиллигига бағишланган кўп минг кишилик митинги бўлди.

Минбарда ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР президенти Г. Гусак, Чехословакиянинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси, бошқа чет эллик делегациялар ҳозир бўлдилар.

Митингда Г. Гусак нутқ сўзлади.

Дунёда биринчи социализм мамлакати билан бузилмас иттифоқ, дўстлик ва ҳамкорлик, деди у, Словакия миллий қўзғолони, миллий озодлик кураши мақсадларини рўёбга чиқаришда, Чехословакия халқининг ҳозирги бунёдкорлик куч-ғайратларида биринчи даражали роль ўйнамоқда.

Ўтган 40 йил Совет Иттифоқи билан қардошларча дўстликнинг тарихий аҳамиятини тасдиқлади. Чехословакия социалистик ҳамдўстликнинг мустаҳкам бўғини бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Халқимизнинг ҳаётий манфаатлари Совет Иттифоқи билан, бошқа социалистик мамлакатлар билан узилмас алоқаларни ҳар томонлама ривожлантириш ва мустаҳкамлашни талаб қилади. Бизнинг доимий ва ўзгармас сиёсатимиз мана шундан иборат.

Шундан кейин митингда Д. Ф. Устинов нутқ сўзлади. У намойиш қатнашчиларига, бутун чехословак халқига КПСС Марказий Комитети Бош секретари СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, Чехословакиянинг улкан дўсти ўртоқ К. У. Черненконинг самимий қутловлари ва энг эзгу истакларини топширди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар, деди Д. Ф. Устинов, дадил суръатлар билан ривожланмоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг Москвада олий даражада ўтказилган иқтисодий кенгаши шу мамлакатлар ҳаётидаги муҳим воқеа бўлди. Қардош партияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик йил сайин мустаҳкамланиб бормоқда.

Социалистик ҳамдўстлик давлатларининг муваффақиятлари айниқса АҚШ ва НАТО империалистик реакцион доираларини ғазаблантирмоқда, улар шу муваффақиятларни кўролмаяптилар. Рейган маъмурияти тарихий жараённи орқага буриб юборишга уриниб, социализмга қарши «салиб юриши»ни эълон қилди. Бу маъмурият СССР билан АҚШ, Варшава Шартномаси билан НАТО ўртасидаги ҳарбий-стратегик мувозанатни қандай қилиб бўлмасин ўз фойдасига бузишни, дунёда АҚШнинг ҳукмронлик мавқеига эришишни мақсад қилиб қўйди.

Америка Қўшма Штатларининг агрессив сиёсати натижасида халқлар хавфсизлигига таҳдид анча кучайди. Биринчи зарба уриш қуроли — Американинг ўртача олисликка учириладиган ракета-ядро воситалари Ғарбий Европада жойлаштирилганидан кейин бу таҳдид яна ҳам кўпроқ кучайди.

Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликдаги барча давлатлар қуролланиш пойгасига қарши актив кураш олиб бормоқдалар, урушнинг олдини олиш учун қатъият билан ҳаракат қилмоқдалар. Ана шу мақсадларга эришишга қаратилган конструктив таклифларимиз бутун дунёга яхши маълум. Шу билан бирга тарих сабоқлари тинчлик империалистларнинг кирдикорларидан пухта ҳимоя қилиниши кераклигини ҳам ўргатади.

Вужудга келган шароитда СССР, қардош социализм мамлакатлари ўзларининг мудофаа қобилиятларини мустаҳкамлашга, мудофаа иттифоқи — Варшава Шартномасининг жанговар қудратини оширишга мажбур бўлмоқдалар.

Совет Қуролли Кучлари, Чехословакия халқ армияси, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатларнинг армиялари, деб таъкидлади Д. Ф. Устинов, бир сафда туриб халқларнинг тинч меҳнатини қўриқламоқдалар.

Митинг қатнашчилари совет халқига якдиллик билан табрикнома қабул қилдилар.

ГДР. Пенигдаги (Карл Маркс-штадт округи) завод «Иш сифати аъло корхона» фахрий унвонини ўнинчи марта олишга сазовор бўлди. Бу ерда саноатнинг кўпгина тармоқлари учун зарур бўлган редукторлар ишлаб чиқарилади. Улар транспорт ва қишлоқ хўжалиги машинасозлигида, юк кўтариш техникасини тайёрлашда: кон, руда ва химия саноатида айниқса кенг қўлланилмоқда. Маҳсулотнинг анчагина қисми қардош социалистик мамлакатларга экспорт қилиняпти. Суратда: тайёрланаётган қисмлар ана шундай замонавий асбоблар ёрдамида ўта аниқлик билан ўлчанади.

АДН—ТАСС фотоси.

ЭНГ РАЗИЛ ЖИНОЯТ

Инсоният салкам 40 йилдан буён жаҳон урушларисиз яшамоқда. Бироқ уруш хавфи бартараф этилмаган: Ғарбий Европада ўрнатилаётган янги Америка ядровий ракеталари ҳам, Ғарб давлатлари раҳбарларининг ядро уруши мумкинлиги хусусидаги ақлга сиғмайдиган гаплари ҳам, капиталистик давлатлар ички ҳаёти ва ташқи сиёсатида милитаризмнинг мислсиз кучайиб кетганлиги ҳам буни ёдга солиб турибди. Яна урушни оқлайдиган назариялар юзага чиқяпти. Улар орасида Ж. Кейнсга «фахрли» ўрин берилган. У ўзининг «Иш билан таъминлаш, процент ва пул» китобида «пирамидалар қуриш, зилзилалар ва ҳатто урушлар бойликни кўпайтиришга рағбатлантирувчи восита бўлиши мумкин», деб даъво қилган эди.

Империалистик давлатларнинг айби билан 1945 йилдан сўнг 150 га яқин маҳаллий урушлар ва ҳарбий можаролар келтириб чиқарилди. Бундай можароларнинг ҳоҳлаган навбатдагиси жаҳон ядро урушига айланиб кетиши мумкин. Бундай уруш эса бутун инсониятни ҳалокатга олиб келади.

Жаҳондаги шундай жуда хавфли вазиятда аввалги ҳарбий фожиалар оқибатларини ёдга олиш ўринли бўларди. Улар ҳозир жаҳонда якка хўжайинлик қилмоқчи бўлганлар учун жиддий огоҳлантириш бўлиши керак. АҚШ Президенти Рейганнинг чекланган ядро урушида ғалаба қозониш мумкинлиги тўғрисидаги гаплари оддий инсоний тушунчага ҳеч ҳам сиғмайди.

Уруш — энг разил жиноят, халқлар бошидан кечирган жафолар ичида энг даҳшатлисидир. Тарих саҳифаларини варақлар экансиз урушлар оқибатида миллионлаб кишилар ўлдирилганлиги, мажруҳ бўланлиги ҳақидаги мисолларга дуч келасиз. Инсоният учун эрамиздан аввалги 216 йилда Каннда Ганнибалнинг римликлар билан бўлган жангида 48 минг кишининг ўлдирилиши ҳам, биринчи жаҳон уруши даврида миллион солдатнинг газ билан заҳарлаб ўлдирилиши ҳам улкан йўқотишдир. Шуниси кишини ҳайратга соладики, цивилизация тараққий этган ҳозирги даврда ҳам тинчлик асосий умуминсоний қиммат эканлигини исботлашга тўғри келяпти.

Уруш келтирадиган кулфатнинг асосийси одамларнинг оммавий қирғин қилинишидир. Шу жиҳатдан XX асрда бўлиб ўтган иккита жаҳон урушига ўхшаш уруш тарихда бўлмаган. Таниқли совет демографи Б. Ц. Урланис маълумотларига кўра, биринчи жаҳон урушида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар сони 9,5 миллион кишидан ортиб кетган. 21 миллион киши эса жароҳатланган ва майиб қилинган.

XX асрда оммавий қирғин қуролларининг ривожланиши бундай фожиавий оқибатларни янада даҳшатли қилди. Жумладан, биринчи жаҳон урушининг дастлабки йилида Наполеон урушларига қараганда 30 баравар кўп, етти йиллик урушдагига қараганда 70 баравар кўп, ўттиз йиллик урушдагига қараганда 250 баравар кўп солдат ва офицерлар ҳалок бўлди. Иккинчи жаҳон урушидаги қурбонлар янада кўп бўлди: 27 миллиондан кўп ҳарбий хизматчи ва 25 миллионга яқин тинч аҳоли ўлдирилди. Фашизм кишиларни оммавий қиришни ўз мақсади, деб очиқдан-очиқ эълон қилди. Иккинчи жаҳон уруши даврида фақатгина гитлерчилар томонидан ташкил этилган концентрацион лагерларда 8 миллионга яқин киши қийнаб ўлдирилди. Ҳозир эса ядровий қурол-яроғлар пойгаси ер юзидаги бутун тирик мавжудотни йўқ қилиши мумкин.

Урушда фақатгина инсонларнинг ўзи ҳалок бўлмасдан, уларнинг меҳнати, ижоди, ақли билан яратилган нарсалар ҳам йўқ бўлади. Америкалик социолог Э. Богарт уруш туфайли сарф қилинган маблағлар ҳажмини бутун халқлар томонидан қилинган бир неча йиллик меҳнатнинг натижалари билан тенглаштириш мумкинлигини таъкидлайди. Унинг ҳисоблаб чиқишига кўра биринчи жаҳон уруши 208 миллиард долларга тушди. Бунда урушаётган давлатларнинг ҳарбий харажатлари миллий даромаднинг учдан бир қисмини ташкил этган. Иккинчи жаҳон урушининг фақат бюджет харажатлари 1914 йилги нархларда 662 миллиард долларни ташкил этган.

Фашистлар «куйдириб, йўқ қилиш» сиёсатини амалга ошира бориб, босиб олган территорияларнинг экономикаси ва миллий маданиятини планли равишда вайрон қилишган. Масалан, Совет Иттифоқи мамлакат миллий бойлигининг учдан бир қисмини йўқотди. Польшада босқинчилар мамлакат миллий бойлигининг 40 процентини йўқотдилар. Ана шу миқдордаги бойлик эса шу мамлакат аҳолисининг икки авлоди меҳнати билан бунёдга келтирилган эди. Инсоният гениийси асрлар давомида дунёга келтирган музейлар, архивлар, кутубхоналарнинг бойликлари талон-тарож қилинди. Масалан, Францияда фашистлар Вольтер, Руссо, Корнель, Золянинг ҳайкалларини йўқ қилишди. Бу ҳайкаллар металлари заводларда эритилиб, улардан қурол-яроғ тайёрланди.

Афсуски, урушлар тарихи 1945 йил билан тугамайди. Кейинги ўн йилликларда ҳам империалистик кучлар айби билан бошланган маҳаллий урушлар 10 миллиондан кўпроқ кишини ҳалок қилди. Бундай қирғинликларга Франциянинг Ҳинди-Хитой ва Жазоирдаги урушлари, Корея уруши, Мисрга қарши Англия, Франция, Исроил агрессияси, АҚШнинг Вьетнам ва Гренадага агрессияси, Исроилнинг Ливанга бостириб кириши ва бошқалар киради. Бу тугамаётган даҳшатли рўйхат империализмнинг янги агрессиялари билан тўлмоқда.

Урушларнинг ўзигина эмас, уларга жадал тайёрланиш ҳам фожиали оқибатларга олиб келади. Ғарб давлатларининг ҳукмрон доиралари тарих сабоқларини ёддан чиқариб, янги урушларни бошлаб юбориш режаларини белгиламоқдалар. Қурол-яроғларни кўпайтириб, ҳарбий-стратегик тенгликни ўз фойдаларига ўзгартиришга интилмоқдалар.

АҚШ ва НАТОнинг ҳарбий устунликка эришишга қаратилган қуролланиш пойгаси фақатгина тинчликка таҳдид солмасдан, улкан моддий маблағларни ҳам ямлаб ютяпти. Бу маблағлар кескин социал ва иқтисодий муаммоларни ҳал этиш ўрнига бефойда мақсадларга сарфланяпти. Масалан АҚШда 1986 йилга бориб ҳарбий мақсадларга сарф-харажатларни 323 миллиард долларга етказиш мўлжалланган. Буюк Британияда 1984 йилги ҳарбий бюджет 17,3 миллиард фунт стерлингни, ГФРда 48,6 миллиард маркани ташкил этди.

Ғарб давлатлари ҳукмрон доираларининг бундай масъулиятсиз хатти-ҳаракатлари милитаристик жараёнларнинг хавфи, жаҳон устида пайдо бўлган ядровий ҳалокат кучаяётганлигидан далолат беради. Бу ер юзидаги барча тинчликсевар кишиларни ташвишлантирмоқда ва улардан планетамизда ҳар қандай урушнинг олдини олиш учун қатъий ҳаракат қилишлари зарурлигини кўрсатмоқда.

К. ГОНЧАР,
Иқтисод фанлари кандидати.

(АПН).

ПЕНТАГОННИНГ НАЗОРАТИ ВА ЦЕНЗУРАСИ ОСТИДА

ВАШИНГТОН, 27 август. (ТАСС). «АҚШ қуролли кучларининг жанговар ҳаракатлари»ни Американинг оммавий ахборот воситаларида ёритишнинг бундан буён йўлга қўйиладиган тартиби тўғрисидаги директивалари масаласи бу ердаги журналистларнинг доираларида муҳокама қилинмоқда. Шу муносабат билан Рейган маъмурияти бундай механизмни ишлаб чиқиш орқали аслида дунёнинг турли районларида бундан буён агрессив ҳаракатларни планлаштираётганлигини ошкора билдириб қўймоқда, деган фикр айтилмоқда.

Жумладан, директиваларда Пентагон Американинг оммавий ахборот воситалари вакилларидан группалар тузажаги, бу группалар Пентагон тайёрлаган ҳарбий операциялардан бир кун аввал маҳфий тарзда хабардор қилиб турилиши ва жанговар ҳаракат жойларига қўшинлар билан бирга юборилиши уқтириб ўтилмоқда. Журналистлар эса ўз навбатида «сирни ошкор қилмаслик ва зарур цензурани амалга ошириш» мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар.

Американинг баъзи газеталари бу ўринда гап Пентагоннинг ўз интервенциячиликдан иборат ҳарбий сиёсатини АҚШ ахборот воситалари томонидан Пентагоннинг назорати ва цензураси остида таъминлаш механизмини пухталаштириш ҳақида бораётганлигини тўғридан-тўғри таъкидламоқдалар.

ФИЛИППИН АҲОЛИСИНИНГ СОНИ

● МАНИЛА. 1984 йилда Филиппин аҳолисининг сони 48,1 миллион кишига етди. Социал таъминот ва тараққиёт министри Сильвией Монтес бошчилигидаги аҳоли бўйича комиссия тайёрлаган докладда шу ҳақдаги маълумотлар баён қилинган. Ҳужжатда бундай дейилади: кейинги 80 йил мобайнида Филиппин ороллари аҳолиси олти баравар кўпайди. Башарти ҳозир мамлакат аҳолиси архипелагнинг бутун территорияси бўйлаб баббаравар тақсимланадиган бўлса, у вақтда ҳар бир квадрат километрга 160 киши тўғри келар эди.

ЭКСПОРТ КЎПАЙДИ

● АДДИС-АБЕБА. Тугаган 1983—1984 молия йилида қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулотларини экспорт қилиш Эфиопияга чет эл валютаси ҳисобида 990 миллион лир миқдорида маблағ келтирди, деди бу ерда ташқи савдо министри Волле Чекол. Экспорт операциялари ҳажмининг кўпайганлиги, деб уқтирди у, ички ва ташқи пассажир ва юк ташиш системасини такомиллаштириш ва янада ривожлантиришга ёрдам берди.

Ҳозир Эфиопия миллий экономиканинг ташқи савдо секторини мустаҳкамлаш юзасидан янги чоралар кўришни режалаштирмоқда.

МАРКАЗ ОЧИЛДИ

● ЛУАНДА. Анголанинг жанубий Кванза вилоятидаги Сумбе шаҳри яқинида намибиялик кадрлар тайёрлаш ҳунар-техника маркази очилди. Бу марказ БМТнинг Намибия бўйича кенгаши, БМТнинг меҳнат ва тараққиёт программалари халқаро ташкилотининг кўмаги билан ташкил қилинди. Бу ўқув юртида ҳар йили 100 га яқин малакали мутахассис-автомеханиклар, электриклар, дурадгорлар, слесарлар тайёрланадиган бўлади.

Ўқув маркази, деди бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида БМТнинг Намибия бўйича комиссари Б. Ч. Мишра, бўлғуси мустақил Намибия учун малакали кадрлар тайёрлаб бериши лозим.

(ТАСС).

СОБИҚ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДОРУС САЛОМ, 27 август. (ТАСС). Жанубий Африка республикасининг ирқчилари қўшни мустақил давлатлар территориясида қўпорувчилик ишларини, террор ва зўравонлик ҳуружларини амалга ошираётган каллакесарларни ўқитиб, қуроллантириб ва маблағ билан таъминлаб турибдилар. Апартеид давлати армиясидан қочиб кетган оқ танли ҳарбий хизматчи Алан Самуэльсон бу ерда шуни маълум қилди. У БМТ нинг инсон ҳуқуқлари комиссияси ишчи группасининг мажлисида сўзга чиқиб, претория махсус хизмат маҳкамаларининг агентлари Жанубий Африка миллий конгрессининг ва Жанубий-Ғарбий Африка халқ ташкилотининг чет эллардаги раҳбарлари жонига суиқасд қилишни режалаштирмоқдалар ва бевосита амалга оширмоқдалар, деб таъкидлади.

Мен армиянинг разведка бўлимида 8 ой хизмат қилиш давомида бир неча бор ЖАРдаги жанубий африкалик инструкторлар Зимбабведан қочиб келган ёлланган сотқинларни ва «Мозамбик миллий қаршилиги» деб аталмиш ташкилот террорчиларини учратдим. ЖАР қуролли кучлари махсус хизмат маҳкамаси каллакесарларни тайёрлашга бошчилик қилмоқда, деди у.

● ЛИВАН ҳукумати мамлакатдаги аҳволни нормаллаштириш учун зарур чораларни кўрмоқда. Исроилнинг агрессияси туфайли бу ерда содир бўлган фожиа оқибатларини бартараф этиш учун ҳаракат қилинмоқда. Ливан матбуотидан олинган ушбу суратда айни кунларда Байрут кўчаларининг кўриниши тасвирланган.

ТАСС фотохроникаси.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ГДРга ижодий сафар

Куни кеча бир гуруҳ санъат усталари Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг директори Ш. Н. Тошпўлатов раҳбарлигида Германия Демократик Республикасига йўл олдилар.

Ўзбекистонлик санъаткорлар Лейпциг шаҳрида анъанавий равишда ўтказиладиган йиллик халқаро ярмаркада Совет Иттифоқи кунларида иштирок этадилар. Мазкур санъаткорлар сафида М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон ССР Давлат филармониясининг «Гўзал» ансамбли солисти, Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Олимжон Орифжонов, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг мақомчилар ансамбли солисти Ҳуррият Исроилова, республика Давлат филармониясининг «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли рақкосалари бор.

Республикамизнинг моҳир санъаткорлари бир неча кун давомида ўзбек совет музикаси, қўшиқчилик ва хореография санъатида қўлга киритилаётган ютуқларни социалистик Германия меҳнаткашлари ва ярмарка меҳмонлари ҳузурида намойиш этадилар.

Ғ. РУСТАМОВ.

ҲАММАСИ ОДАМЛАРГА ҚОЛАДИ

Ҳикоя

ҒАФУР ота шошиб нонушта қилди. Кейин кириб апил-тапил кийиниб чиқди-да, кўчага отланди.

—Яна қаёққа, отаси? — ҳайрон бўлди Санталат ая.

— Судга...— лоқайдлик билан жавоб берди Ғафур ота.

— Бир ҳафтадан буён эрта кетиб, кеч келасиз-а, лоақал шу бугун уйда бўлсангиз-чи, — нолиди кампир. — Ҳурихонингиз келаман деб қўнғироқ қилувди. Бир уй бўлиб невараларингиз ўтиришса-ю, сиз бўлмасангиз...

— Ҳури келгунча юзта ишимни битириб келаман...

— Ким айтади сизни пенсионер деб. Кўчадан бери келай демайсиз-а, — фиғони ошди Санталат аянинг. — Токлар кўмиқсиз ётибди, совуқ уриб кетади демасангиз. Не ҳасратда қуйилган ғиштларни болаларга бош бўлиб панага олдириб қўймасангиз... Битта бошим билан қайси бирига қарай?..

—Бўлади, ҳаммаси мавриди билан бўлади, кўп куйинма, кампир, — шошиб турган бўлсада, бамайлихотир жавоб қилди чол. — Бугун суднинг охирги мажлиси. Қизалоқнинг тақдири ҳал бўлади. Бормасам бўлмайди-да, — қўшиб қўйди у.

— Яхшиси судга ишга кириб қўяқолинг,— писанда қилди Санталат ая.

— Ҳей-вой, кампир, қанақасан ўзи? Халқ суд маслаҳатчиси қилиб сайлаб қўйган бўлса, ишончни оқлаш керакми-йўқми?.. Сенга қолса...

Чолининг феъли айниб, қизишиб бораётганини сезган Санталат ая гапни дарров бошқа ёққа бурди.

— Бечора жувон ҳалиям йиғлаб-сиқтаб юрибди денг, — чолининг ишларига ўзини қизиқаётгандек кўрсатди ая.

— Йиғлатиб қўймаймиз,— ҳовуридан туша қолди Ғафур ота.— «Болани қайтариб берамиз»деб туриб олган эри. Онанинг эса боласини болалар уйига қайтаргиси йўқ. Умрим бино бўлиб бунақанги паст йигитни кўрган эмасман, — гапида давом этди Ғафур ота. — Бировга мол, бировга жон қайғуси дегандек, алиментдан қочаяпти. Аёлини кўрсанг, Сантал, юрагинг ачишиб кетади. Уй-жой, машинага ҳам даъвоим йўқ, фақат болам ўзимда қолса бўлгани деяпти.

Чол-кампир шу куйи самимий гаплашиб, дарвоза томон кела бошлашди.

— Айланишмай, тезроқ қайтинг, — деди Санталат ая.

— Ўйнаб юргандай гапирасан-а, — деди Ғафур ота жиддий тус олиб. — Маҳалла янги, одамлар янги... Шунга яраша ташвиши ҳам бўлади-да. Бола йиғлайдики она сут беради. Шукур, мана оғзимиз ҳам оқариб қолди. Озиқ-овқат магазинига ҳар куни флагда сут, қатиқ, творог олиб келяпти. Бир кун канда бўлиб қолса, ўзингизни қўярга жой тополмай қоласиз, онаси. Бунинг ўзи бўлдими? Қанча идораларга бормадик, масалани кўндаланг қўймадик. Мана, натижаси. Ёки ахлат масаласи-чи?- «Автодормехбаза»дан беш кунда зўр-базўр бир марта машина келарди. Маҳалламизга, кўчамизга, ариқ бўйларига қараб бўлмасди. Чивинзор эди ҳаммаёқ. Эндичи? Калишингизнинг юзини бир кунда уч марта ювган кунларингиз ҳам эсингиздан чиққан кўринади, — чол гапида давом этаркан кампирга истеҳзоли кулиб қараб қўйди. — Мана, энди остонангизнинг тагигача асфальт. Ҳа, битта одам ариқ очади, юзта одам сув ичади. Таомилда шу.

— Вой-бў, бунча керилмасангиз. битта сизми тиниб-тинчимаган? Биз ҳам бекор юрганимиз йўқ-ку...

— Мен сенга бекор юрибсан, деб керилаётганим йўқ. Бор гапни айтаяпман, холос, — деди чол, — Нуқул эрта кетиб, кеч келасиз, деб минғирлаганинг — минғирлаган. Кўриб турибсан, бекорга юрганимиз йўқ. Ишимиз натижасиз бўлса, гапирсанг бўлади.

Чол-кампир дарвоза олдида шу хилда гаплашиб туришди-да, Ғафур ота бирдан автобус бекатига қараб одимлаб қолди. Чоли тушмагур кампирнинг оғзини суваб кетганди. Ахир Санталат аяда нима гуноҳ? Чолига азбаройи ачинганидан ҳар замонда ғиди-биди қилиб қўяди. Тумовни оёқда ўтказади, уйида меҳмони қолиб, маҳаллада ҳашар чиқса, ҳамма ишини қўйиб ёрдамга югуради.

... Автобус Назарбек йўлларини ортда қолдириб, Чорсуга кириб кела бошлади. «Москва» меҳмонхонасини ҳар кўрганида ўзида йўқ яйраб кетади, отахон. Ажиб манзара: бир ёнда Кўкалдош мадрасаси, иккинчи ёнда «Москва» меҳмонхонаси. Икки аср, икки тарих. Заб қурилишларда ўзиям... Автобус «ғийқ» этиб Чорсу ҳаммоми олдида тўхтади. «Аттанг, шундоқ ҳаммом ўрнига тушган эмас-да» худди биров билан гаплашаётгандек оҳиста шивирлаб бош чайқаб қўйди отахон.

Бу жўяда ҳам у Санталат ая билан неча бор тортишиб олишган.

— Катта бўлса ҳам антиқа ҳаммом қурилганига жон десангизчи, чол, — деганди кампири.

—Жон, демай нима қиляпман, лекин... — бароқ қошлари чимирилди чолнинг.

— Ношукурлигингиз қолмади-қолмади-да, — дейди кампирнинг аччиғи чиқиб. Шу «лекин» Ғафур отани шаҳар ижрокоми раиси қабулига ҳам бошлаб кирган...

— Чорсудаги ҳаммом хусусида келувдим... Бу ҳаммом эмас, нақ мўъжиза, ўғлим, мўъжиза...

— Раҳмат, — дейди ижроком раиси ҳам аллақандай ғурурга тўлиб.

— Раҳмат, айтишга ошиқма, ўғлим, — жавоб қилади ота. — Бир гапим бор, болам. Мен ҳам коммунистман. Ҳадемай эллик йил тўлади бунга. Ҳа, эллик йил... Қани, чин фирқа сўзингни айтчи, шу ҳаммомнинг ўрни шундоқ серҳашам меҳмонхона ёнига муносибми?

Раис ўйланиб қолади.

— Ҳа, ҳаммом ўрнида эмас. Ўша жойга ярашиб тушганида дарров «ҳа» деб жавоб қилардинг. Шундоқ ҳашаматли меҳмонхона қаршисида қанчалик дабдабали ва антиқа бўлмасин, ҳаммом-ҳаммомда... Ҳаммом қошидаги комбинатда кир ювиш хонаси, химчистка... бор... Трубаларидан ифлос ҳаво, зарарли чиқиндилар чиқиб туради... Меҳмонхона айвончасига чиқиб, шаҳарни кузатаётган меҳмоннинг кўзи биринчи бўлиб ана шу ипириски трубаларга тушади-да. Бунинг ўрнига, ўғлим, меҳмон гулзору дам олиш майдончаларини томоша қилса, тоза ҳаво, гуллар исидан сармаст бўлса... Меҳмонга ҳам, мезбонга ҳам жудажуда керак эди шунақа боғ.

Раис чолнинг фикрига хайрихоҳлик билдиргандек, миййиғида кулиб қўяди.

— Мени тўғри тушунинг, болам, — яна жонланади ота.—Тўғри, ҳаммом, сартарошхона, аптека ва ниҳоят одамларга зарур бўлган магазинлар шаҳарнинг мана шунақа гавжум кўчаларида бўлганига нима етсин. Лекин бу ҳаммомни шундоқ салобатли меҳмонхона тумшуғига тақаб солгин дегани эмас-ку. Шаҳар бедарвоза эмас, бош архитектори бор... Дарвоқе, лойиҳани ким тузган, ўғлим?

Раис бир фамилияни айтади. Ғафур ота танимас эканманда, дегандек елка қисади. Раис жўяли бир гап айтмаса ҳам, қариянинг гапларига қайишиб тургани сезилар, унинг ҳар сўзига қизиқиб-қизиқиб қулоқ тутади...

«Санталнинг гапида ҳам жон бор», йўл-йўлакай ўйлаб келди Ғофур ота. Тўғри, у айтгандек, бундан бир натижа чиқишга чиқмади. Ҳаммомни ундан-бунга кўчириб қўядиган азамат йўққу-я... Икки минг йиллик тарихга эга бу кўҳна шаҳардаги ҳар бир қурилиш Ғафур оталарга ҳам дахлдор-да. Улар айтмаса ким айтади хатони, Нима қилсин, тарки одат деганларидек ўз фикр-мулоҳазаларини доимо дангал айтиб ўрганиб қолган. Шунисига шукурки, унинг маслаҳатлари ва таклифлари ҳеч вақт эътиборсиз қолмаган. Ҳаммом баҳона ижроком раисидан бошқа нарсаларни ундириб чиқди. Маҳаллангизга телефон ўтказиш ва канализация ишида қўлимдан келган ёрдамимни аямайман деди. Раиснинг бу борада ваъдасини олгани ҳам катта гап. Ўзиям хўп суҳбати жонон йигит эканда. Маҳаллада олиб бораётган ишларининг миридан-сиригача қизиқиб сўради. Маҳаллангизни, унинг бунёдкор одамларини, албатта, бориб кўраман деди...

— Бормисиз, отаси, маҳалладан хўп йўқлашдида сизни, — деди дарвозадан кириб келаётган чолини кўриши билан кампири.

— Анзират ая бандаликни бажо келтирибдилар... — гапида девом этди у. — Мени онамнинг ёнига — «Минор»га қўйинглар деб васият қилган эканлар. Туробжон унамаётганмиш. Маҳалла хилхонаси «Ваққос ота»-ми, «Ваққос ота» деб туриб олибди. Анзират аянинг ўғил-қизлари, уруғ-аймоқлари ҳам бир бўлибди-ю, раис ҳам. Асрга чиқаришмоқчи. Ўша ёқда эдим. Уйдан бир хабар олайчи, келганмикинсиз, деб энди чиқиб турганим...

Ғафур ота пешайвон олдида бир пиёла чой хўплаб турганди, дарвоза очилиб, маҳалла комитетининг раиси кириб келди.

Э, келдингизми, ота, юраколинг-э, уларни ўзингиз йўлга солмасангиз,— деди Ғафур отанинг келганидан чеҳраси очилиб,

— Қўйинг-е, одам ҳам шунақа бўладими, — бирдан қайириб ташлади Ғафур ота уни. Туробжон аввалига дабдурустдан айтилган бу сўзга ҳайрон қараб турди-да, кейин гап нима ҳақда эканига фаҳми етди чоғи, индамай ерга қаради.

— Сувнинг оқимига қарши сузиб бўладими, ахир. Ўлим олдидан инсон нимани васият қилса ўша бажо келтирилади... — Ғафур ота қовоғини уйди.

— Мозор обод бўлсин дейман-да ота, — деди раис ўзини оқламоқчи бўлгандек. — Унга яқинлари қўйилса одамлар ободончилик ишларига жон-жаҳдлари билан ёпишадилар-да.

— Шуям гап бўлдию, мен сени дуппа-дуруст одам десам...

— Майли, уларга айтинг, хоҳлаган жойларига кўмишсин...

— Мен айтмайман. Айтадиган бўлсам обрўйинг бир тийин бўлади. Ўз хатойингни ўзинг тузат, — деди Ғафур ота қатъий.

Маҳалла комитетининг раиси «қандай қилиб» дегандек, отага илтижоли боқиб турарди.

— Ижроқум билан маслаҳатлашишга тўғри келди дейсанми, билмайман, иш қилиб йўлини топ...

Маҳалла комитетининг раиси шошиб Анзират аяникига йўл олди. У билан эшикдан бирга чиқсада, орқада қолаётган Ғафур отага тезроқ юрмайсизми, ишорасида қараб-қараб қўйди. Сен боравер, менинг рўмолчам эсимдан чиқиб қолибди деган баҳонада Ғафур ота ҳовлига кирди. Эшик орқасида бир нафас турди-да, яна қайтиб кўчага чиқди. У Туробжоннинг орқасидан одимлаб кетди. Ғафур ота азахонага яқинлашганда тобут ердан кўтарилганди...

Ғафур ота қадамини тезлатди. У кўчада бораётиб тобутнинг бир учини кимнингдир елкасидан ўз елкасига олди.

Дилбар МАҲМУДОВА.

● СПОРТ ● СПОРТ

«СПАРТАК» УСТИДАН ҒАЛАБА

«Пахтакор» мавсумда бир текис ўйин кўрсата олмаяпти. Тошкентда Ростов-Дон армиячилари устидан йирик ҳисобда устунликка эришган пахтакорчиларнинг Москвада динамочиларга 0:5 ҳисобида ютқазиши мухлисларни ниҳоятда ранжитди. Бу мағлубият командамизни турнир жадвалида яна охирги ўринга тушириб қўйди. Ўтган куни «Спартак» билан бўлган учрашувга мухлислар умид билан келган бўлсалар-да, кучли команда устидан ғалаба қозонишига ишонқирамаган эдилар. Маълумки «Спартак» чемпионатда медалларга даъвогарлик қилмоқда, «Пахтакор» эса олий лигада қолишни мақсад қилган.

Учрашув майдон эгаларининг ҳужуми билан бошланди. Лекин меҳмонлар кўп ўтмай вазиятни тенглаштириб олишди. 39-минутда Гесс узатган тўпни қабул қилиб олган Кабаев спартакчиларнинг икки ҳимоячисига қарши курашиб ғолиб келди ва дарвозабон Дасаев билан яккама-якка чиқиб, имкониятни бой бермади.

Иккинчи бўлим спартакчиларнинг актив ҳужуми билан бошланди. Улар 20 минутлар чамаси «Пахтакор» дарвозасини кетма-кет нишонга ола бошладилар. Дарвозабон Яновский бошлиқ ҳимоячиларимиз рақибларнинг барча уринишларини бартараф этишга муваффақ бўлишди. 70-минутда Степан Юрчишин «Спартак» дарвозасига иккинчи тўпни киритди. Икки тўп билан устунликка эришган пахтакорчилар бироз сусткашликка йўл қўйдилар. Бундан фойдаланган С. Родионов ҳисобни 1:2 қилди.

«Пахтакор» қийин ғалабага эришди. Командамиз олдида жуда жиддий вазифа турибди. У ҳам бўлса турнир жадвалидаги аҳволини ўнглаб, хавфли зонадан чиқиб олишдир. Бунинг учун кейинги ўйинларни баҳамжиҳат бўлиб, масъулиятни сезган ҳолда ўтказиш керак.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

●

ЎРИНБОСАРЛАР КЎРИГИ

Харьковда ҳунар-техника таълими ўқувчиларининг Бутуниттифоқ ёзги XVII спартакиадаси программаси асосидаги волейбол мусобақалари ниҳоясига етди. Қизлар баҳсида ғолиблик учун Украина ва Ўзбекистон командалари беллашди. Кескин курашда украин волейболчилари ғолиб келди. Қизларимиз иккинчи ўринни олишди. Ўсмирлар командамиз эса учинчи бўлишди.

Майпарастнинг «нонушта»си.

Она:— Айтгандимку, ўғлингизни боксга ўргатманг деб...

А. ХОЛИҚОВ ВА Р. АҲМЕДОВ чизган суратлар.

РАССОМ ХАНДАСИ

Порахўр:— Менга размерсиз ҳамёндан беринг!

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ЗАМОНАВИЙ КОМФОРТАБЕЛЛИ ТЕПЛОХОДЛАРДА ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ТИХИЙ ДОН» ТЕПЛОХОДИДА — Ростов-Дон — Москва — Волгоград — Ростов-Дон маршрути бўйича— 19 сентябрдан 11 октябргача. Путевка баҳоси— 400—500 сўм.

9 октябрдан 31 октябргача. Путевка баҳоси — 345—445 сўм.

«ЖУКОВ» ТЕПЛОХОДИДА — Волгоград—Астрахань — Москва — Волгоград маршрути бўйича — 9 сентябрдан 2 октябргача. Путевка баҳоси — 485—566 сўм.

29 сентябрдан 22 октябргача. Путёвка баҳоси — 465—525 сўм.

«БАГРАТИОН» ТЕПЛОХОДИДА — Куйбишев — Москва — Астрахань—Куйбишев маршрути бўйича — 19 сентябрдан 9 октябргача. Путевка баҳоси —255—320 сўм.

«НОВИКОВ-ПРИБОЙ» ТЕПЛОХОДИДА — Ростов-Дон — Москва — Волгоград — Ростов-Дон маршрути бўйича — 16 сентябрдан 5 октябргача. Путевка баҳоси — 455—555 сўм.

«КОНСТАНТИН ФЕДИН» ТЕПЛОХОДИДА — Саратов—Москва — Астрахань—Саратов маршрути бўйича — 8 сентябрдан 29 сентябргача. Путевка баҳоси— 420—510 сўм.

28 сентябрдан 19 октябргача. Путевка баҳоси — 385—455 сўм.

«РАДЯНСКИЙ СОЮЗ» ТЕПЛОХОДИДА — Днепропетровск — Очаков — Николаев — Херсон — Запорожье — Киев — Черкасси — Днепропетровск маршрути бўйича — 21 сентябрдан 6 октябргача, 4 октябрдан 19 октябргача. Путевка баҳоси — 320—280 сўм.

Путевка баҳосига бориш ва қайтиб келиш учун самолет билетлари ҳақи киритилган.

Путевкаларни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан қуйидаги адресдан сотиб олиш мумкин: Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй, 8-хона. Телефонлар: 39-13-59, 39-43-73.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ ТРАНСПОРТ ҚУРИЛИШИ ТАШКИЛОТЛАРИГА

йўл ишчилари, бульдозерларнинг мотористлари, электр пайвандчилар, автогрейдер ва электростанцияларнинг машинистлари.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, тунукачилар, шофёрлар, автослесарлар, Газли шаҳрида ишлаш учун электромонтажчилар.

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА

труба ётқизувчи машиналарнинг машинисти, экскаваторларнинг машинисти, автокранларнинг машинисти, тракторчилар, компрессорчилар, автослесарлар, экскаваторларни тузатиш бўйича слесарлар, труба ётқизувчи машиналарни тузатувчи слесарлар, газ-электр пайвандчилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд. 5-хона;

Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;

Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;

Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй;

Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй;

Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй;

Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй;

Собир Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

Акмал Икромов район пункти — Чилонзор массиви, 22-квартал, 13-уй;

Сергели район пункти — 2-квартал, 69-уй.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТОШКЕНТ РАЙОНИДАГИ 68-ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1984-85 ўқув йили учун 10-СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ АСАЛАРИЧИЛИК, ИПАКЧИЛИК мутахассисликлари бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 1 йил.

Ўқиш даври узлуксиз иш даврига киради. Аъло баҳо билан битирган ўқувчилар техникум ва олий ўқув юртларига конкурссиз қабул қилинади.

Ўқувчилар стипендия, уч маҳал иссиқ овқат, ётоқхона ва кийим-кечаклар билан таъминланадилар.

Битирувчиларга ихтисос бўйича диплом берилади.

Колхоз ёки совхоздан йўлланма билан келганлар ўз жойларига ишга юборилади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), мактабдан характеристика, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат (3x4 см.), медицина справкаси.

Билим юртининг адреси: Тошкент область, Тошкент район, Абдураҳмонов номли совхоз 2-бўлими. Телефон: 56-6-89.

Билим юртига Калинин майдони, «Келес» автостанциясидан 292-автобусга чиқиб охиригача борилади.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ТЎТИҚУШ САЛОМ БЕРАДИ

Улкамизнинг бепоён ўрмонлари, хушманзара табиати, гўзал боғ-роғларини сайроқи қушларсиз тасаввур этиш қийин. Уларнинг нозик хониши киши қалбида гўзал ҳис-туйғулар уйғотади.

Кейинги йилларда қанотли дўстларимиз билан мулоқотда бўлиш, уларни шафқатсиз қўллардан ҳимоя қилишга эътибор кучаймоқда. Қушлар эстетик завқ бериббгина қолмай, табиат ҳақидаги билим доирамизни ҳам кенгайтирмоқдалар. Яна шуниси диққатга сазоворки, сайроқи қушлар боғларимиз, ўрмон бойликларимизни турли зараркунанда ҳашаротлардан асрамоқда.

Куни кеча Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида тошкентлик қуш ишқибозлари ўзларининг қанотли дўстлари байрамини ўтказишди. Биз улардан бири билан яқиндан танишдик. Ҳамза метро станцияси рўпарасидаги тўққиз қаватли биноларнинг бирида таниқли биолог Б. Симоновнинг умр йўлдоши Раиса Викторовна истиқомат қилади. У Жанубий Америкадан келтирилган «Ара» лақабли тўтиқуш билан кўп йиллар мобайнида шуғулланар экан. Биз ушбу хонадон эшигини аста қоқишимиз билан ичкаридан «ким у» деган овоз эшитилди. Биз унга жавоб қайтардик. Биз яна эшик қоқдик. Яна овоз «ким у» деди. Биз унга жавоб қайтардик. Учинчи маротаба эшикни тақиллатганимизда «Раиса, эшикни оч» деган қатъий овоз такрорланди ва ниҳоят эшик томон келаётган қадам товуши эшитилди. Хонадон соҳибаси билан ичкарига кирганимизда дарахтлар орасидаги тўтиқуш «Салом» деди.

Сўнгра биз қушлар учун ажратилган хонага кирдик. У ерда 400 дан ортиқ ноёб қушлар коллекцияси мавжуд экан. Катакларда дунёнинг турли бурчакларидан келтирилиб, бизнинг шароитимизга мослаштирилган қушлар бор эди. Қушлар ҳаёти, характерини чидам ва сабот билан ўрганиш бизни ҳайратга солди.

Яна кўргазмага қайтайлик. Республика бош кўргазмасининг дам олиш зонаси одамлар билан гавжум. Музика садолари янграмоқда. Қафасларда 400 га яқин сайроқи, «ясан-тусан» қушларнинг овози кўл бўйидаги қуюқ дарахтлардаги қушлар чуғури билан уйғунлашиб кетди. Тошкентлик қуш ишқибозлари М. Отабеков, Х. Петров, М. Пашенко, ака-ука Юнусовлар, Ш. Шарофутдинов, В. Иванов, В. Захаровлар намойиш этаётган бриллиантли амадина, япон декоратив товуқлари, ноёб тўтилар томошабинларда катта қизиқиш уйғотди.

Айниқса, Мансур Отабековнинг қушлари эътиборимизни тортди. Ҳозир унинг коллекциясида 70 дан ортиқ турдаги 500 га яқин қуш бор. Мансур ака иттифоқ, жаҳон миқёсидаги кўрикларда ҳам иштирок этиб, фахрий ёрлиқлар, кумуш ва олтин медал билан тақдирланган.

Қушлар кўргазмасини томоша қилишга келувчиларнинг ҳар бирида табиатга муҳаббат, қанотли дўстларга меҳр туйғулари жўш уриб, олам-олам таассуротлар билан қайтдилар.

Қ. ЭРДОНОВ.

ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1985 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Газетанинг обуна баҳоси:

бир йилга—6 сўм 60 тийин,

олти ойга — 3 сўм 30 тийин.

Обуна барча алоқа бўлимларида, корхоналар, идоралар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетани ҳар куни ўз вақтида олиб туриш учун обуна бўлишни унутманг.

ТВ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40— «Шерлок Холмс ва доктор Ватсоннинг саргузаштлари». 1-серия. 10.55 — «Қўшиқ, романс, вальс». 11.30 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильм. 15.35 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 16.25 — «Барабанчининг тақдири». Бадиий фильм. 2-серия. 17.30 — «Шахмат мактаби». 18.00 — «Чарм тўп» клуби соврини учун. 18.45 — «Янги ўқув йилининг бошланишига». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Халқаро Дўстлик мусобақаларида. 20.15 — «Шерлок Холмс ва доктор Ватсоннинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — «Время». 22.00 — «Мангу даъват». Бадиий фильм. 3-серия. 23.15—«Дунё воқеалари». 23.30 — СССР халқ артисти Ю. Завадский Р. Гамзатов шеърларини ўқийди.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Телефильм. 9.45 — «Онамларнинг мактаби». 10.15 — Испан тили. 10.45 — «Шаҳарда байрам». 11.20— «Энг чиройли, тулпор». Бадиий фильм. 12.40 — ГОРЬКИЙ ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 13.40 — «Бўрилар орасида ёлғиз». Бадиий фильм. 4-серия. 14.50 — «Сизни қизиқтирган адабиётлар». 15.35 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Халқ куйлари. 19.00 — «Сиз яратган боғ». 19.30 — Концерт. 20.30 — «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.50 — Халқаро Дўстлик мусобақаларида. 21.30 — «Время». 22.00 — «Оловли касб кишилари». Концерт.

ЎзТВ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — Болалар учун фильмлар. 11.00 — «Инсон ва табиат». 12.00 — «Гулшан». 12.30 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15— «Хайр боғча, жон боғча». 18.45 — «Ижод саҳифалари». 19.20 —«Янги ўқув йилингиз билан». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ягона оилада». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Марҳабо, талантлар!». Экранда — Хоразм области. 21.30 — «Время». 22.05 — «Марҳабо, талантлар!». Экранда — Хоразм области. (Давоми).

ЎзТВ-II. 9.00—15.40 — МТ-II. 18.30 — Болалар учун фильм. 19.05 — «Август — юлдузлар кўп учадиган палла». 19.35 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — «Доимо маршда». Телеспектакль. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" / Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 08418. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1772. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12